

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio 44103 P.O. Box 03206
VOL. LX GRUODIS - DECEMBER 4, 1975 Nr. 69

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KALBANT APIE ATEITIES KARA...

Kiek kaštuotų jo išvengimas?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Faktas, kad Dirva keliom savaitėm ar mėnesiais aplenkė didžiąją spaudą, paminėdama Drew Middleton'o knygą -- 'Ar Amerika gali laimėti sekanti karą?' -- kalba už tai, kad ta tema neinteresuoja platesnės visuomenės. (Mes apie ją rašėme rugsėjo 25 d., N.Y. Times ją aptarė spalio 26 d, ir lapkričio 1 d. Tuo pačiu laiku ją pradėjo diskutuoti vedamuose bei recenzijose ir kiti didieji laikraščiai.) Atrodo, kad daugumai tai mįslė, kurios sprendimo nereikėtų ieškoti: ateities juk šiaip ar taip negali išpėti. Anot buvusio Gynybos Sekretoriaus Schlesingerio, tokia pažiūra yra strauso politika -- kai tas jaučia pavojų, iškia galvą į smėlį.

Admirolas E.R. Zumwalt jr., neseniai buvęs JAV laivyno vadas (Chief of Naval Operations), rašydamas apie tą knygą The Wall Street Journal lapkr. 21 d. teigia, kad Middleton'as klysta prileisdamas, jog JAV dar turi pirmenybės laivyno srityje. Iš tikro, pagal admirolą, sovietai turi 2, ar net 4 kartus daugiau karo laivų. Tai priklauso nuo to, ar skaitys i tą skaičių mažus greitlaivius, kurie visdėlo yra apginkluoti raketomis ir tokiu būdu gali būti pavojingi ir keliolika kartų didesniems karo laivams.

Zumwaltui dėl viso to yra kalta 'detente', kuri užmigdžiusi amerikiečius, tuo tarpu sovietams 'detente' esanti 'taikingos koegzistencijos' laikotarpiu, kurį reikia išnaudoti jėgų sustiprinimui bei savo tikslų pasiekimui politinėm priemonėm. Ta, esą, ir matome nuo 1972 metų. Knygos nauda slypinti tame, kad ji padėsianti amerikiečiams galų gale prieiti išvados, kad tikra detente 'gali būti pasiekta tik išlaikant karinę lygybę su sovietais.'

'Iki ateis toks laikas, atsakymas į Middletono klausimą, ar Amerika gali laimėti sekantį karą yra toks: -- Mes greičiausiai niekados nežinosime; Sovietų Sąjunga, sumaniai išnaudodama jėgą ir politiką, per daug laimi falšvos detentes proga, kad mes galėtumėm pabandyti tą klausimą atsakyti' -- baigė Zumwalt.

Principiniai Zumvaltas, žinoma, yra teisingi teigdamas, kad ir atlydis santykiuose su

sovietais negali atpalaiduoti nuo stiprios karinės jėgos, bet jis neatsako į kitą, tuo jau pat kylantį klausimą -- kiek ir ko reikia turėti, kad juos privertus laikytis 'detentes'? Lygiai taip pat kareivių, tankų, lėktuvų, laivų ir raketų? Juk jau dabar kariuomenės išlaikymo našta darosi amerikiečių daugumai nepakenčiama. Netruksta nuomonių, kad JAV iš viso turėtų atsisakyti nuo kitų kraštų saugumo užtikrinimo ir galvoti tik apie savo pačios teritorijos apgynimą. Atsimesk nuo NATO ir iš karto gali sutaupyti 40 milijonų dolerių!

Kad išsiaiškinus tuos klausimus reikia grįžti prie Middletono knygos. Karus jis su skirsto į tris klases. Pirmoji (A) būtų tiesioginis karas tarp JAV ir Sovietų Sąjungos Europoje. Iš NATO sąjungininkų Middletonas ne daug tikisi, už tat tokiame kare turėtų nulemti sovietų medžiagos ir žmonių persvara. JAV tačiau galėtų laimėti (B) klasės karą, t.y. konfrontaciją su Sovietija dėl pvz. Izraelio, Jugoslavijos ar Kubos, o taip pat ir (C) klasės karą -- daugiau ar mažiau lokalinį konfliktą dėl kurio nors krašto žaliavos rezervų, pvz. Angolijos, bet ir tai tik tuo atveju, 'jei, ir tai yra pagrindinė sąlyga, amerikiečių tauta tam pritars ir remis karą'. Toji sąlyga yra suprantama, atsiminus Vietnamą.

Grupė Amerikos Lietuvių Tarybos pareigūnų bankete lapkričio 23 d. Chicagoje: T. Blinstrubas, dr. K. Bobelis, P.P. Dargis ir V. Abraitis. K. Pocius nuotr.

Izraelio-arabų karas įrodė kad vieno kario panešamos prieštankinės ir lėktuvinės raketos yra labai efektyvus ginklas, kas vėl iškelia pėstininkų vertę. O gerų pėstininkų amerikiečiai iki šiol ne turėjo. Antras minusas yra tas, kad labai didelis sovietų povandeninis laivynas graso amerikiečių tiekimo linijom. (Dabar jau prileidžiama, kad tiekimo našta bus perleista aviacijai.)

Trečias ir pats svarbiausias klausimas yra moralės. Middletonas cituoja vieno admirolo pareiškimą: 'Leninas sakė, kad armijoje atsispindi visuomenė. Tegul Dievas mus gelbėja, jei jis buvo teisingas, ir mūsų karinės pajėgos

ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ PASITARIMAS

Po labai sėkmingai praėjusio Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo, lapkričio 23 d. Altos būstinėje įvyko Amerikos Lietuvių Tarybą sudarančių organizacijų atstovų pasitarimas. Dalyvavo: Tautinės Sąjungos -- V. Abraitis ir T. Blinstrubas; Amer. Liet. Socialdemokratų -- J. Skorubskas; Am. Lie-

tuvių Katalikų Federacijos -- dr. J. Meškauskas, dr. K. Bobelis, kun. A. Stašys, adv. P. Žumbakis; Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio - E. Smilgys, ir K. Dirksis; Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos -- V. Šimkus; Liet. Tautinės Sandaros -- dr. K. Šidlauskas; Lietuvos Vyčių -- A. Miner, A. Pakalniškis, Jr.; Susivienijimo Lietuvių Amerikoje -- P. Dargis ir A. Čaplikas; Liet. R.K. Susivienijimo Amerikoje -- dr. V. Šimaitis ir V. Yucius; Lietuvos Respublikonų Federacijos -- J. Talandis ir dr. J. Genys.

(Nukelta į 2 psl.)

Pasitarime pasidžiaugta, kad Altos suvažiavimas buvo produktyvus ir naudingas. Altą sudarančių organizacijų atstovai priėmė nutarimą, kad jie remia Amerikos Lietuvių Tarybos politinę veiklą, džiaugiasi atsiektais rezultatais ir skatina toliau tęsti darbą ta pačia kryptimi.

Sveikina Amerikos Lietuvių Tarybą ir žada savo paramą ir kooperaciją. Džiaugiasi sėkmingu 35-tu Altos suvažiavimu, pozityviu darbu ir diskusijomis. Džiaugiasi pasisekusiu banketu pagerbiant Lietuvos vardą iškėlusius E. Derwinskį ir W. Andersoną. Džiaugiasi Altos pastangomis praveisti Derwinskio rezoliuciją, ipareigojančią JAV vyriausybę laikytis inkorporavimo nepripažinimo politikos. (ALT)

Laikraštlininkas William F. Anderson kalba ALT bankete. Kairėje sėdi vysk. V. Brizgys ir dr. J. Valaitis. K. Pocius nuotr.

The military balance		Tanks	
		U.S.	9,000
		U.S.S.R.	40,000
		China	1,000
Active duty forces		Tactical aircraft	
U.S.	2,100,000	U.S.	5,500
U.S.S.R.	3,525,000	U.S.S.R.	5,150
China	3,000,000	China	1,000
Intercontinental missiles		Helicopters	
U.S.	1,054	U.S.	9,000
U.S.S.R.	1,590	U.S.S.R.	2,000
China	0	China	1,000
Submarine-launched missiles		Major surface ships	
U.S.	658	U.S.	175
U.S.S.R.	700	U.S.S.R.	220
China	0	China	30
Strategic bombers		Attack submarines	
U.S.	408	U.S.	75
U.S.S.R.	160	U.S.S.R.	150
China	0	China	65

Source: U.S. Dept. of Defense

KALBANT APIE ATEITIES KARĄ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Jei prieš penkiolika metų amerikiečiai dar ginčijosi apie karinių jėgų balansą, strategiją, NATO, šiandien – anot Middletono – tai jau nėra mėgiama tema. Tiesa, ir dabar yra kalbama apie kariuomenę, paliečiant narkotikų naudojimą, rasinę įtampą ir plaukų ilgį: 'Kiekvienas galimas klausimas apie kariuomenę yra pastatomas, išskyrus patį svarbiausią – ar ji gali sumušti rusus?'

Visa tai, žinoma, nesvarbu, jei būtų prieita prie totalinio atominio karo, kurio grėsmė sulaiko nuo didesnio bandymo laimėti konvencionalinį karą ir turint didesnes jėgas

Nesunku tačiau įsivaizduoti ir tokią būklę, kad sovietai turėdami persvarą gali nutarti staiga pradėti 'blitz' karą ir pasiekti savo tikslą pasakyti: 'Mes toliau neeisim, ar jūs norite dėl to pradėti atominį karą?' Tokia galimybė verčia ginkluotis, kad neįprovokuoti tos pagundos.

Buvęs Gynybos Sekretorius Jame Schlesinger, sekmadienį, kalbėdamas TV Meet The Press programoje, taip apibūdino nūdienį karinį balansą: amerikiečiai turi pranašumą aviacijoje, laivyno pajėgos esančios maždaug vienodos, bet sovietai yra stipresni sausumos kariuomenėje. Prie jo atstaty-

SIONIZMO PASMERKIMAS

RIMAS DAIGŪNAS

Sionizmas yra žydų politškai tautinis sąjūdis pasaulyje išsibarščiusius tautiečius tautiškai sąmoninti ir atstatyti Palestinoje nepriklausomą valstybę. Taip 'Lietuvių Enciklopedija', t. XXVII aptaria sionizmo prigimtį.

Šiomis dienomis sionizmas pasmerkė Jungtinių Tautų (teisingiau turėtų būti Jungtinių Valstybių) organizacija Esą, sionizmas yra rasizmas. Gi su rasizmu, kaip atsimeiname, surišti nacizmo ir fašizmo sąjūdžiai, atnešę pasauliui karą. Teorija, pagal kurią visos tarptautinės bėdos (karai, ekspansija, prievarta) prirašomi rasizmui, nėra esminiai tikra. Rasizmas yra tiesioginė išvada iš šalyje perryškiai įsidedusio nacionalizmo. Nacionalizmas gi įsideda dėl žmonių prievartavimo. Hitlerinį sąjūdį pagimdė Versalio 'taikos' sutartis ir reparacijos, užkrautos vokiečiams. Gi prievartos klasinį pavyzdį tebeturime prieš akis: militarinė didvalstybė – Sovietų Imperija.

Žydų sumanymas sukurti savo valstybę Palestinos teritorijoje ir tos valstybės santvarkoje išlaikyti demokratinės valstybės tvarkymąsi, susikryžiuo su Sovietų Sąjungos interesais, kuriuos visaip stiprina Maskva arabų hemisferoje. Maskva privalėjo žūt-būt, nušalinti tautiniu pagrindu atkurta valstybę, jos vietoje įsteigti tautinį konglomeratą, Pales-

tiną. Palestinoje žydai būtų mažumoje. Kadangi žydų kurybinė valstybės atkūrimo mintis atremta į tautinį sąmoningumą, Sovietų Imperija nuėjo pasipriešinimo keliu: nuo pat pirmųjų Izraelio dienų, apkaltino Izraelį rasizmu.

Vėliau, arabams besikivirčiant su žydais, arabai pasigavo sovietinę mintį, kaip propagandinį ginklą. Evoliucijos keliu šis ginklas tapo parankus, kada Jungtinių Tautų organizacijoje išvyra vo 'tretysis pasaulis', kada visokios vakarykščių genčių ir padermių 'valstybinės delegacijos' pradėjo savo balsavimą visaip tvarkyti senų, kultūrinių tautų bei valstybių reikalus.

Sionizmo pasmerkimo išvakarėse Jemeno liaudies demokratinės respublikos atstovas (Jemene moterys dar tebėra haremu kalinės!) apkaltino Izraelį iš Jungtinių Tautų tribūnos: 'sionizmas tyčiojasi iš žmogaus teisių Palestinoje ir okupuotose arabų teritorijose'.

Talkininkų Jemeno arabų atstovas turėjo daug. Alžyro atstovas smerkė sionizmą, kaipo rasizmo atspalvį. Jam pritarė Afrikos bloko valstybių atstovai. Šie 'atstovai' nėra atlyginami savo valstybių. Jie gyvena iš Jungtinių Tautų biudžetų sumų. O šio biudžeto bemaž pusę padengia ... JAV!

dinimo daugiausiai prisidėjęs faktas, kad jis atsisakęs pats sumažinti siūlomą 1977 metų karinį biudžetą 10%. (Jo prašytas biudžetas 1976 metams buvo tiek sumažintas kongreso.) Mat, apsisprendus mažinti biudžetą, jau reikėtų nuo ateinančių metų vasario mėn. mažinti ir kariuomenę bent 200,000 vyrų, kas sudarytų spragą Europoje, kuri galėtų provokuoti sovietus ją išnaudoti.

Pagal jį, kad apsidraustų nuo galimų eventualumų, JAV turėtų išleisti 1977 metais krašto saugumo reikalams bent apie 115 milijonų dolerių. Tai būtų kaina už karo išvengimą. Ir jei taip, ji nėra didelė.

Iš tos pat tribūnos, kur Ni kita daužė stalą savo batų, o Arafatas žvangino šautuvu, promarksistinių militantų pareiškimams atsakant, buvo pasiūlytas balsavimas, nu-

tarti -- ar sionizmas yra rasizmas.

Atsakymas buvo: sionizmas yra rasistinė ideologija, pavojinga savo ekspansijos politika, genocidinėmis tendencijomis. Tai grėsmė pasaulinei taikai. Taip, prieš porą dešimčių metų sovietų pasėta sėkla vešliai sudygo Jungtinių Tautų elektroninėse balsavimo lentose.

Jungtinės Tautos stoisškai prarijo tą neskanią piliulę. Nors tų lemtingų balsavimų išvakarėse JAV atstovas pagrasino, kad sionizmą pasmerkus Amerika nelaikysianti Jungtinių Tautų 'svarbiu forumu', JAV anemiškai kenčia savo pažeminimą po newyorkiškio dangoraižio pastogę. Tebemoka iš savo mokeščių mokėtojų surinktus dolerius šiam 'svarbiam forumui' išlaikyti. Detentės orbiton patekus nepatogu išeiti iš sambūvio, kur Jemeno arba Kameruno atstovas gali nusispiauti Moinihano linkui.

Mums, lietuviams, tenka gerbti tarptautinės tiesos ir teisybės apsisprendimus. Tokiais bazuota valstybinė Lietuvos idėja. Atsimeiname, kad Lietuvai kuriantis, daug kas pasaulyje nepasitikėjo Lietuvos atsparumu bei gyvastingumu. Todėl tendencijos tų, istorijos netgi neturinčių teritorijų būti nepriklausomomis, mums suprantamos ir palaikytinos. Bet mes negalime sutikti su specialiomis tendencijomis šmeižti valstybes po Jungtinių Tautų pastogę, o per tą šmeižtą krauti kapitalus savo tamsiems tikslams. Sio-

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7 3/4% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7 1/2% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6 1/2% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.I.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juokas Gribauskas, vedėjas

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431-6344

6116 St. Clair Ave., Cleveland, O. 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published
Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n, VILTIS
Inc. Subscription per year \$13.00, Single copy 20 cents.Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. • Atskiuro nu-
merio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Ne-
spausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skel-
bimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LAISVINIMO VEIKLOS GAIRĖS

Amerikos Lietuvių Tarybos suvažiavimo pirmininkas dr. Kazys Bobelis nubrėžė penkis veiklos etapus, kuriais Altas veikė ir toliau veiks siekdamas Lietuvai laisvės:

1. Užsitikrinti, kad JAV vyriausybė nepripažins Lietuvos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Tuo tikslu gautas prezidento Fordo užtikrinimas, dabar daromos pastangos Atstovų Rūmuose prarasti atitinkamą rezoliuciją, o po to, talkinant senatoriui Percy, bus siekiama tokią pat rezoliuciją prarasti senate. Kongreso rezoliucija bus įpareigojimas visoms JAV ateities vyriausybėms, kurios to turės laikytis.

2. Buvo siekiama, kad Helsinkio susitarimas nepakeistų Baltijos valstybių padėties ir neįteisintų Sovietų Sąjungos klaidos ir prievarta vykdytų inkorporacijos pastangų.

3. Po Helsinkio konferencijos bus stengiamasi panaudoti mums naudingus akta pasirašiusių valstybių, taipgi ir Sovietų Sąjungos, įsipareigojimus pagerbti pagrindines žmogaus laisves; iš kitos pusės bus stengiamasi atimesti Baltijos valstybėms žalingus Helsinkio akto punktus.

4. Tarptautiniame forume bus stengiamasi kelti Sovietų Sąjungos vykdomus okupuotoje Lietuvoje persekiojimus tautinėje, religinėje,

politinėje srityje, žmogaus teisių ir laisvių varžymą, vykdomą rusifikaciją ir neleidiama lietuvių tautai pasinaudoti laisvo apsisprendimo teise. Taip pat bus keliama kiti Sovietų Sąjungos įsipareigojimų laužymai.

5. Galutinis uždavinys – siekti Lietuvos nepriklausomybės ir pilnos laisvės.

Suvažiavimo metu dr. F. Kaunas pasiūlė, kad artėjančių Taikos švenčių proga, atsisistatytų suskilusių Liet. Bendruomenių abiejų šalių valdybos, būtų sudaryta neutrali komisija, kuri prarastų naujus bendrus rinkimus ir naujai išrinkta valdyba skilimo vietose būtų visų priimta. Suvažiavimas tam pritarė ir pavedė Alto pirmininkui tuo reikalu imtis iniciatyvos.

(ALT)

AUKOS DIRVOS
ATSTATYMAI

A. Kuprevičiaus Koncerto Rengimo Komitetas 100.00
Los Angeles, Ca.
J. Ožinskas 5.00
Willowick, O.
E. Cibas 12.00
Milton, Mass.
R. Grybauskas 2.00
Baltimore, Md.
G. Statkuvienė 7.00
Caracas, Venzuela
V.I. Budrys 8.00
La Mirada, Ca.

A. Garka 25.00
Cleveland, O.
P. Kliorys 10.00
S. Euclid, O.
S. Stulpinas 17.00
E. Chicago, Ind.
A. Juodvalkis 7.00
Chicago, Ill.
A. Juška 5.00
Warren, Pa.
A. Rukštelė 7.00
St. Petersburg, Fla.
A. Pakalnis 2.00
Linden, NJ
F. Masaitis 10.00
La Mirada, Ca.
M. Kavolis 5.00
Dubuque, Iowa
J. Zanka 3.00
Rockford, Ill.
D. Stimburys 10.00
Willowick, O.
A. Kvietytis 2.00
Dayton, O.
V. Kriščiunevičius 7.00
Southfield, Mi.
Detroito Lietuvių Organizacijų Centras 25.00
Detroit, Mich.
V. Civinskas 'Terra' 50.00
Chicago, Ill.
A. Svilas 20.00
Medway, Ma.
A. Karkliūnas 10.00
Cleveland, O.
R. Veitas 2.00
Milton, Mass.
E. Leleiva 12.00
Richmond Hill, NY
A. Pimpė 10.00
Chicago, Ill.
G.H. Gontas 2.00
St. Louis, Mo.
V. Kačinskas 25.00
Chicago, Ill.
K. Černis 20.00
W. Bloomfield, Mi.
J.A. Šiaučiučiai 10.00
Cleveland, O.
V. Miškinis 10.00
Cleveland, O.
S.J. Orantai 15.00
Willowick, O.
ALRKM 36 kuopa 25.00
Cleveland, O.
K. Velyvis 5.00
N. Madison, O.
V. Augulis 8.00
Dayton, O.
H.R. Tatarūnai 20.00
Cleveland, O.
S. Čipkus 50.00
Willowick, O.
V. Juodvalkis 7.00
Panorama City, Ca.

DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĖ
KANADOJE

Pirmoji Kanados lietuvių dainų ir tautinių šokių šventė Hamiltone š.m. spalio 12 diena praėjo dideliu pasisekimu. Sujungta kartu su Kanados lietuvių diena ir 25 metų lietuviškos veiklos jubilėjumi Hamiltone, pirmoji dainų ir šokių šventė Kanadoje sutraukė apie 4000 žiūrovų bei dalyvių su septyniais choralais ir šešiais lietuvių tautinių šokių ansambliais.

Diena buvo pradėta evangelikų ir katalikų pamaldomis, Hamiltono katedroje, atnašaujant vysk. A. Deksnui kartu su šešiais kunigais. Labai platų pamokslą katedroje pasakė vysk. V. Brizgys.

Šventė pradėta Kanados ir užbaigta Lietuvos himnais. Į šventę atsilankė Hamiltono meras V.S. Copps, savo sveikinimo žodyje išskelbė svarbų lietuvių kultūros įnašą visai Kanadai. Atsilankė ir eilė kitų Kanados valdžios pareigūnų. Atsilankė Generalinis Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinai su po

nia, vysk. V. Brizgys, vysk. A. Deksnys, prel. dr. J. Tadarauškas, PLB pirm. B. Nainys, KLB Krašto valdybos pirm. J. Simanavičius ir iš JAV atvykę laisvojo pasaulio Penktos Lietuvos Tautinių Šokių šventės rengimo komiteto nariai: pirm. B. Juodelis, vicepirm. S. Džiugienė ir programos direktorė G. Gobienė.

Sios šventės rengimo komitetui vadovavo Liucija Skripkutė. Šventės šokių vadovė – Genovaitė Breichmanienė ir dainų programos vadovas – muz. V. Verikaitis. Dainininkų grupė buvo sudaryta iš šių chorų: Hamiltono parapijos, Hamiltono 'Aido', Montrealio Aušros Vartų parapijos, Londono 'Baltijos' Toronto Prisikėlimo parapijos, Montrealio šv. Kazimiero parapijos ir Toronto 'Varpo'. Dainoms dirigavo muzikai: M. Roch, A. Ambrozaitis, R. Vilienė, S. Gailevičius, J. Govedas ir A. Paulionis. Lėdo rutulio salė nepasižymėjo (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas
SKIRPSTAS

Mūsų lietuviškos mokymosi Lietuvos Fondas gana dosniai teikia lėšų, tad nuolatos paruošiamos įvairios mokymo bei lavinimo priemonės. Jei ne naujos, tai bent pakartojamos su papildymais ar pataisymais. Ir vadovėlių skaitymui paruošiama naujų. Bet kartojant tuos pačius visados reikalinga juos tobulinti, ypač kad laikui bėgant net mokiniai ateina kitoki, todėl mokymą tenka naujai pritaikyti, kad nebūtų atsilikimo, sustingimo vietoje.

Ypatingai pageidaujama, kiek girdėti, kad vadovėliuose nebūtų per daug nuobodūs tekstai. Dažniausia tai paties knygos ruošėjo straipsneliai, net labai taisyklinga kalba parašyti, mintys pakankamai tiksliai išreikštos, turinys pagal programą, tik – stiliaus blankumas, posakių nevaizdingumas kone žudo vaikų dėmesį dalykui ir drauge sava kalbai. Lietuvių mokslas tampa įkyriai nuobodus, atgrasus, nepasiekia tikslo. Vadovėlių ruošėjams verta daugiau padirbėti, atrenkant medžiagos gabalėlius iš tikrų dailaus žodžio kūrėjų, juk mūsų autorių raštuose yra tiek daug apie Lietuvos žmones, darbus, buitį, gamtą, tik reikia netingėti paieškoti.

• Antras pageidavimas yra nugirstas – kiekvieną vadovėlį daugiau priartinti dabarčiai, ypač herojinės kovos prieš maskvinę priespaudą gyvais faktais. Pav., Simo Kudirkos teisme ištarti pasakymai – kaip didis, paveikus įspūdis! Taip pat visos eilės kunigų, Nijolės Sadūnaitės žodžiai, stojant už tiesą, laisvę žmoniškumą, religiją, legalias teises. L.K.B. Kronika itin daug pateikia konkrečių dabartinės Lietuvos gyvenimo faktų: ta tikrovė jautriau paveiktų jaunuolius nei blankūs bendriniai aprašymai.

Toliau nuo lietuviškų telkinių gyveną tėvai pageidauja geros chrestomatijos – vaikams namuose lavinti. Kad būtų įvairiai mišri, vaizdinga, patraukli medžiaga, parinkti patys geriausi gabalai iš grožinės kūrybos, irgi tautosakos turtų.

Šiuo tarpu gana laukiamas yra žadėtasis vaikams žaidimų rinkinys.

• Sėjos nr.3 V. Čižiūnas, žymus pedagogas ir visuomenininkas, tarpu kitko rašo: 'Gaila, kad Bendruomenės vadovybės pasirinktoji politinės veiklos linija kiek klaidinga. Kultūros aspektas mūsų kovoje už tautos gyvybę ir laisvę nepakankamai akcentuojamas ... LB-nei nebūtina veržtis į JAV valdžios viršūnių audiencijas, jei ALT-os vadovybė pakankamai pajėgi ir apsikri tam reikalui ... Bet jau mokslo ir meno pajėgų organizavimą ir skatinimą veiklai bei reprezentacijai B-nė turi laikyti vienu iš pačių svarbiausiųjų uždavinių.'

ALT bankete kalba kongresmanas Edward J. Derwinski, nuoširdus lietuvių bičiulis, patiekęs kongreso užs. reik. komitetui rezoliuciją nepripažinti Lietuvos okupacijos. Šalia sėdi ALT pirm. dr. K. Bobelis. K. Paciaus nuotr.

DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĖ...

(Atkelta iš 3 psl.)

akustika, tačiau dainos nu-skambėjo maloniai. Devynis tautinius šokius jaunimo gru-pėje ir tris šokius vaikų gru-pėje atliko sekantys šokėjų ansambliai: Toronto 'Atžaly-nas', Londono 'Baltija', Mon-trealio 'Gintaras', Toronto 'Gintaras', Hamiltono 'Gyva-taras' ir St. Catherine's 'Nemunas'. Visi šokiai sulaukė aplo-dismentų, nors faneros plokštėmis apdengta ledo ru-tulio čiuožykla-arena nebuvo palanki smagių tautinių šo-kių išpildymui. Su lietuvių liaudies instrumentais šo-kiams sėkmingai grojo Mon-trealio lietuvių tautinių ins-trumentų orkestras 'Ginta-ras', vadovaujamas Z. Lapi-no. Šis orkestras pakviestas gro-ti ir V. Lietuvių tautinių šokių šventei Chicagoje, 1976 m. rugsėjo mėn. 5., šventės programos pranešė-jomis buvo V. Stanevičienė ir L. Verbickaitė. Šventę žodžiu sveikino konsulas dr. J. Žmuidžinas, PLB pirm. B.

ainys ir šventės uždarymo žodį tarė KLB k.v. pirm. J. Simanavičius. Eilė sveikini-mų buvo gauta raštu.

Šventės išvakarėse su-ruoštos visų susipažinimo va-karas su šokiais ir vaišėmis sutraukė apie 2200 dalyvių ir buvo malonu matyti dide-lėje Armory salėje ant asfal-to grindų smarkiai bešokan-tį mūsų jaunimą ir vyresnią-ją kartą.

Po šventės lietuvių para-pijos salėje vyko kviestinių svečių banketas. Čia buvo pagerbti visi buvę apylinkės pirmininkai ir Hamiltono lie-tuviško gyvenimo globėjas prel. J. Tadaraukas. Puiki buvo ir banketo meninė programa, paruošta bei pra-vesta akt. E. Kudabienės.

Visa šventė svečiams pali-ko geriausius išpūdžius. Ypač malonu buvo matyti vi-sas šventės patalpas papuoš-tas iš vidaus ir iš lauko Lietu-vos trispalvėmis.

Br. J.

Lietuvos kariuomenės at-sikūrimo sukaktis Toronte buvo paminėta š.m. lapkri-čio 22 d. Lietuvių Namų Min-daugo menėje. Minėjimą ruošė vietos V. Putvio vardo šaulių kuopa. Po trumpo i-žanginio žodžio, kurį tarė kuopos pirm. Jokubaitis, i-salę buvo įneštos savanorių, šaulių ir skautų vėliavos. Mo-mentui pritaikintą invokaci-ją skaitė kun. A. Žilinskas. Šios garbingos sukakties proga sveikino estų ir latvių atstovai. Paskaitoje konsu-las dr. J. Žmuidžinas, apžvel-gęs tautos pastangas atgauti laisvę, pažymėjo, kad tautiš-kai gyvas lietuvis išjungtų i-dvasinę didybę tų, kurie ati-davė savo gyvybę, kad tauta būtų laisva ir nepriklausoma. Jie iš kapų prabyla i mus ir mus praturtina savo dvasi-niu palikimu. Reikšdamas gi-liausią pagarbą tiems, kurie savo gyvenimą skyrė Lietu-vai, prelegentas paskaitė iš 'Runcė ir Dandierinas' iš-trauką, kurioje pavaizduota

Scena iš komedijos 'Plutelė ir pelės'. Iš kairės akt. L. Nakrošienė, S. Ramanauskas, R. Draugelytė.

lietuvio noras ir pastangos nusikratyti priespaudos. Po apylinkės pirm. V. Biretos padėkos žodžio, sugiedojus Tautos Himną ir išnešus vė-liavas, oficialioji minėjimo dalis buvo baigta. Minėjimą gana vykusiai pravedė jau-nimo atstovė Vida Javaitė.

Po trumpos pertraukos Toronto vaidybos sambūris 'Aitvaras' suvaidino linksną 2 veiksmų komediją 'Plutelė ir pelės'. Komedijoje vaiz-duojama Lietuvos kaimo bu-tis. Veiksmas vyksta našlės Adulienės sodyboje. Vaidi-no: R. Draugelytė, M. Abro-maitis, E. Juknienė, L. Nak-rošienė, P. Šturmas, S. Ra-manaukas ir A. Artiškoni-s. Nors dar tebėra pačiose savo jaunystės dienos, ta-čiau Aitvaras jau spėjo savo vaidybine veikla visuomenė-ję gražiai užsirekomenduoti. Savo repertuare, berods, jau turi keletą veikalu. Istori-nė drama 'Mirga' buvo pir-moji, su kuria Aitvaras išėjo i dienos šviesą. Sekant jo veiklą nuo pradžios, aiškiai

galima pastebėti stiprėjimą ir pažangą. Kaip matome, šalia senųjų veteranų vis daugiau išijungia jaunimo, kuris savo išgyvenimu ir su-kurtais personažais visai rimtai prisistato žiūrovui. Komediją 'Plutelė ir pelės' režisavo A. Biškevičienė. Scenovaizdžius piešė K. Im-brasaitė. Artistus grimavo V. Balčiūnaitė. Abi jauno-sios kartos atstovės. Linkė-tina Aitvarui jo vaidybinės veiklos horizonte ko geriau-sios sekmės.

Po vaidinimo sekė šokiai ir kitos įvairenybės.

(pb)

• ASMENYS, kurie pažino jo ALGIRDĄ ZYPRE, gim. 1927.VII.7 Pakalniškiuose, Skuodo valsčiuje, Kretingos apskr., sūnus Pranciškaus ir Onos, arba galį apie jį suteik-ti žinių, yra prašomi parašyti šiuo reikalu Lietuvos Pa-siuntinybei prie Šv. Sosto, sekančiu adresu: Legazione di Lituania p. S.S., via Po 40 Roma, Italia.

JEI JŪS NORITE SIŪSTI
SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR
VISAS SOVIETŲ SAJUNGOS DALIS
NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS
FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY,
Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ISTAIGA

1776 Broadway, N. Y. 10019

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasi-rinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynei ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, moto-ciklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mū-sų skyriuje.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

- ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street 435-1654
- BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street 342-4240
- BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue 633-0090
- BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue 895-0700
- CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue 486-2818
- CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street 376-6755
- CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St. 925-2787
- CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue 771-0696
- DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue 365-6780
- FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9 363-0494
- HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue 365-6740
- HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue 249-6216
- MIAMI BEACH, Fla. 33139 — 1201 17 St. (305) 673-8220
- LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue 385-6550
- NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue 674-1540
- NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue 475-7430
- PHOENIX, Ariz. 85027 -- 22047 N. Black Canyon Hwy..... (602) 942-8770
- PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue 769-4507
- RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue 381-8800
- SILVER SPRINGS, Md. 20910 -- 622 Ellsworth Dr. (301) 589-4464
- SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue 257-6320
- SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street 475-9746
- TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue 392-0306
- UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street 732-7476

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Dar dėl Škirpos svaitejimo

(3)

P. Kriaunys

DOKUMENTŲ

KOSMETIKA

'Sukilime', kalbant apie dokumentus, neapseinama ir be vadinamos antakių pašymo kosmetikos. Tatai išryškės iš pavyzdžių, kurių porą čia apžvelgsime.

Pradėsime nuo 'istorinės reikšmės kovotojiškojo atsišaukimo' - 'I Talką Naujos Lietuvos kurti' - projekto (34-37 psl.), kuris, kaip prisi-pažįsta pats Škirpa, 'nebuvo niekur viešai paskelbtas', kurio jokia institucija nepriėmė (neįteisino) ir pagaliau niekas anuomet nė nematė, išskyrus dr. A. Gerutį ir dr. Kleistą (Gerutis, girdi, buvęs 'anomis daug žadančiomis dienomis' atvykęs Berlyną į talką ir 'ypatingai veiksmingai' pagelbėjęs projektą paruošiant, formuluojant ir stilizuojant, gi nacionalsocialistų partijos pareigūnas Kleist'as buvęs tik supažindintas paprasto santykių lojalumo sumetimais). Kodėl gi šis pronacionalsocialistinių bendrybių kratinys yra 'istorinės reikšmės' dokumentas, o Algirdo Budreckio atidengtas jau sukonkre-tintų 'Lietuvių Aktyvistų Fronto Įstatų', visą viešojo gyvenimo tvarkymą pavedančių iš Dievo malonės kilusiam vyriausiam vadui Škirpai, projektas jau 'negalėjo būti palaikytas jokių dokumentų?'. (Dirva, 1975 m. liepos 23 d.)

Čia mums labiau rūpi kitas dalykas, būtent -- šio meno dokumento kosmetika. Minimas atsišaukimo projektas yra paskelbtas ir Bronio Kaslo knygoje 'The USSR-German Aggression against Lithuania' (309-312 psl.). Kaslas, kuris, reikia manyti, naudojosi tuo pačiu šaltiniu kaip ir Škirpa, ši atsišaukimą, skelbiamą tariamai Aktyvistų Fronto Vyriausios Vadovybės vardu, datuoja 1940 m. liepos-rugpjūčio mėn. (Škirpos 'Sukilime' ši data išleista!). Bronius Nemickas, recenzuodamas mini-mą Kaslo knygą, suabejojo šio 'kūrinio' tikrybe (1973 m. Naujoji Viltis, Nr. 5, 91 psl.), nes Lietuvių Aktyvistų Frontas įsisteigė tik 1940 m. lapkričio 17 d. Vadinasi, atsišaukimo (pagal Kaslą), ar projekto (pagal Škirpą) negalėjo 'sukurti' Vyriausioji Aktyvistų Fronto Vadovybė kol dar nebuvo įsisteigusi pati ši organizacija. Kaslas, atsiliepdamas į Nemicko recenziją, vangstėsi nieko nesa-kančiais žodžiais ir nepagalė jo išaiškinti paslapties, kaip radosi nesamos organizacijos atsišaukimas (Naujoji Viltis, 1973-74 m., Nr. 6, psl. 85) Škirpa, bėgdamas nuo vilko (Kaslo padėties), užbėgo ant meškos (istorinės tikrovės supainiojimo); užuot dalyką išaiškinęs, jis suvokė kad neišperėta višta dar nededa kiaušinių ir datą išleido, tuo-

mi dar labiau apsunkindamas istoriko darbą (priešingai savo pažadams) ir sustiprindamas abejones šio projekto tikrybe -- kas, kada ir kodėl ji 'sukūrė'.

Ir dr. Grigo Valančiaus pranešimas apie Kauno kelionę ir užduoties padarinių taip pat be datos (395-407 psl.). Jei Valančius būtų ir užmiršęs įrašyti datą, tai Škirpai vis dėlto yra nors apytikriai žinomas laikas, kada tas, gen. Stasį Raštikį suniekinti besitaikstęs pranešimas, buvo 'sukurtas' (atgamtas). Nesant pranešimo datos ir nenurodant jo surašymo bent apytikrio laiko, istorikas pastatomas maždaug trisdešimties metų spėliojimų ir prielaidų diapozoną. Valančiaus pranešimo įtikimybė yra visiškai menkavertė istorijai, jei jis buvo parašytas, sakysime, po trisdešimties metų, Škirpai ėmus ruošti šios knygos leidybai. Iš vienos pusės su visomis smulkmenomis, taiklių klausimų ir tariamai tikslų atsakymų forma, atkurti pokalbiai su S. Raštikiu, o iš antros pusės rašėjo nebe-pasitikėjimas savo atmintimi, kur ir iš ko -- Kaune iš S. Raštikio ar Berlyne iš ko kito -- nugirsti priekaištai 1938 metų nepriklausomos Lietuvos konstitucijai (404 psl.), pagaliau nuoširdus prisipažinimas, kad 'Nedaug ką iš to po sėdžio (Valančius dalyvavęs sukiliminės vyriausybės posėdyje 1941.VI.30, P.K.) aiškiau' beprisimenas (396 psl.) rodyte rodo tame pranešime galint būti žymių vaizduotės padarinių. Pasikalbėjimai su S. Raštikiu būtų kur kas įtikimesni, jei Škirpa būtų paskelbęs Valančiaus pirminį 'išsamų raportą, kurį nedelsdamas (reikia manyti, 1941 m. vasarą) išsiuntęs Romon ir Bernan 'diplomatijos šefams Lozoraičiui ir Šauliui'. Ju abiejų archyvai Škirpai buvo juk prieinami. Tad kuriam galui prireikė 'restauruoti' Valančiaus raportą -- nebent pirminiame pranešime S. Raštikis nebuvo kaip reikiant apterliotas?!

Knygoje matosi ir daugiau papasjytais antakiais, ir dėl to abejotinos įtikimybės, dokumentų (Padalio, Pajaujo rašiniai ir kt.), nors Škirpa, kaip matyti datas mėgsta ir jas, kur nori, mokamai panaudoja. Sunku prileisti, kad knygos autoriaus apdairas stiglius ar korektoriaus žioplystė būtų tikroji šios 'užmiršties' priežastis. Tad tyčinė kosmetika, verčianti istoriką keliaip suprasti ir aiškinti įvykius, jį klaidina ir istorinę tikrovę žaloja, nors tas nuokrypas būtų kartais ir kažin kaip palankios, mielos ir net brangios knygos autoriui. Be to, toks papasjymas sugriauna įtikimybę ir tų dokumentų, kurie ir nerodo ryškių kosmetikos ženklų

UŽMOJIS PRIGYDYTI NACIONALSOCIALIZMĄ LIETUVOJE

Visų esminių 'Sukilimo' klaidų negalima aprėpti šios apimties rašinyje. Tėka todėl pro daugelį jų praeiti. Tačiau, manding, būtų netikslu apeiti pačią žalingiausią, būtent -- Škirpos niekuo nepagrįstą siekinį suplakti lietuvių tautos šimtmečiais puoselėtą ir ypatin-gai nepriklausomybės laiku subrandintą vasybingumą, Vokietijos ir Sovietinės Rusijos karo išvakarėse virtusį visuotiniu sukilimu, su hitleriškuoju nacionalsocializmu.

Škirpa tiki (pripažįsta) rasizmą ir vokiečiams peršasi tal-kon kurti jų viešpataujamos ir kitas tautas pajungti besitaikstančios 'Naujosios Europos'. Savo aktyvistų fronto programą nusirašo ir organizacinę sistemą pasiskolina iš nacionalsocialistų: 'Fuhrerizma', kolektyvizmą, korporacinę valstybės santvarką, vienos politinės partijos valdymą, jos tapatybę su valstybe ir valstybinį pirmumą, abiejų lyčių jaunuomenei pri-valoma darbo tarnyba ir kt. Šalia aktyvistų fronto atsiranda kitos lietuviškai pakrikštytos nacionalsocialistinės institucijos: karinių pagrindų Tautinio Darbo Ap-sauga (Schutz-Staffel -- SS škirpiškas atitikmuo), Jaunuomenės Baras (Hitler Jugend), Darbo Baras (Arbeitsfront) ir kiti nacionalsocialistinių partinės ir valstybinės

organizacijos institucijų lietuviškai apipavidalinti atitikmens. Žemės ūkis taip pat numatomas įsprausti į nacionalsocialistinio Erbhof-Ge-setz'o rėmus. (Veltui Škirpos pastangos, siekiančios pasiteisinti, kad jo pronacionalistinės politinės santvarkos projektas, ketintas anuomet užkarti Lietuvai, buvęs vien masalas vokiečiams suvilioti ir tuo būdu nepriklausomybę išsiderėti -- jos byloja tik menką politinę nuovoką, naivumą, pigų itikinėjimo būdą ir blogą skonį.)

Visi čia minimi nacionalsocialistiniai deimantukai yra tik išradingo pramaningo Škirpos lakios, bet nuo tikrovės nuslydusios vaizduotės vaisius ir todėl jokios sąsajos neturi su lietuvių tautos aspiracijomis. Sukilėliai, -- vieni padėję galvas, kiti rizikavę savo gyvybe, -- anuomet griebėsi ginklo prieš bolševikus, kad juos iš savo žemės išgintų ir nepriklausomą Lietuvos valstybę atstatytų. Lietuvoje niekas ir sapnuote nesapnavo apie nacionalsocialistinės religijos išpažinimą, tos valstybinės santvarkos įsteigimą. Nesąžininga ir nevalia todėl prekiauti lietuvių tautos valstybingumu ir taikstytis juo apmokėti sąskaitą už savą nacional-socializmo meilę ir geismą, bei stanga jį prigydyti Lietuvoje.

(Bus daugiau)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

Geriausią dovaną Kalėdoms

Rasite pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

185 North Wabash Avenue
Chicago, Ill. 60601 2nd Floor

DIDELIS PASIRINKIMAS PUOŠNIŲ IR PASKUTINĖS MADOS KAILIŲ!

Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

PERKŪNO KONCERTAS NEW YORKE

Lietuvis myli dainą. Daina ji suramina, paguodžia, jo sielą pripildo grožio ir gėrio jausmais. Daina lietuvių lydi nuo lopšio ligi karsto duobės.

Dėl to ir čia, gyvenant toli nuo tėvynės, mūsų daina yra dar gyva. Džiaugiamės kai vienur-kitur isikuria nauji jaunimo ansambliai, arba esami chorai pasipuošia naujais jaunais veidais. Lietuviška daina čia bus gyva, jei ir ateityje mūsų chorai įstengs pasipuošti tais jaunais veidais, mylinčiais dainą.

New Yorke jau nuo 1963 metų gyvuoja vyrų choras, kuris 1971 m. pasivadino 'Perkūno' vardu. Choro organizatorius yra muz. Vladas Baltrušaitis. Jis chorui vadovavo ligi 1967 m. Iš jo chorą perėmė muz. V. Strolia, vadovavęs iki 1975 m. pirmojo pusmečio pabaigos. Dėl sveikatos jam iš dirigento pareigų pasitraukus, kilo klausimas – 'Ką daryti dabar?'. Tačiau padėtis susitvarkė, kai nuo rudens sezono choro vadovavimą perėmė buvęs šio choro dirigento pavaduotojas V. Daugirdas, energingai stodamas į darbą. Savo padėjėjais jis pasirinko P. Tutiną ir A. Razgaitį. Naujasis dirigentas dabar uoliai ruošiasi savo pirmajam pasirodymui – choro metiniam koncertui, kuris įvyks š.m. gruodžio mėn. 6 d., Kultūros židinyje, Brooklyne. Koncerto programoje, be naujai išmoktų choro dainų, pasirodys solistai – G. Antanaitytė

-Ugianskienė ir P. Tutinas.

Solistė G. Antanaitytė-Ugianskienė lietuvių yisome nei žinoma. Ji dainavo choro dešimtmečio koncerte, o taip pat jos pavardę dažnai matome įvairių lietuvių kolo nijų koncertų programose.

Bus labai įdomu išgirsti naująją solistą P. Tutiną. Čia pasakyčiau, bus jo debiutas. Nors jo pavardę jau teko užtikti mūsų spaudoje, bet jo dainavimo karjera dar tik prasideda. Jis yra newyorkietis, studijuoja inžineriją, myli lietuvišką dainą ir yra New Yorko Perkūno choro narys. Buvopastebėtas turis gražų balsą. Manau, jam pačiam buvo staigmena, kai 1974 m. jam buvo surastas mokytojas, o choro nariai suaukojo lėšas jo balso lavinimui. Šiais metais vėl buvo užtikrintos galimybės tolimesniai jo balso lavinimui. Jo mokytojas P. Koniuch, gudų kilmės, baigęs studijas Italijoje, džiaugiasi savo mokiniu ir gėrįsi jo balsu. Ar tai tiesa – išgirsime Kultūros židinyje gruodžio 6 d.

Choro valdybą sudaro s. Karmazinas – pirm., A. Česnavičius – sekr., ir P. Tutinas, A. Razgaitis ir J. Jankus – valdybos nariai.

Choras savo repertuare turi apie 90 muzikinių kūrinių, įskaitant operų ištraukas ir lietuvių muzikų kompozicijas. Chore dainuoja 35 vyrai. Vieni jų gimę čia, kiti Lietuvoje, tačiau visus juos jungia meilė lietuviškai dainai. Choras yra judrus, lankstus, kiekvienais metais turi kelis pasirodymus vietoje, o taip

pat aplanko ir kitas kolonijas. 1973 m. rudenį buvo pasiekęs net Clevelandą.

Perkūno choras yra išleides dvi ilgo grojimo plokšteles – vieną su dirigentų muz. V. Baltrušaičiu, o antrą su muz. V. Strolia. Greitu laiku laukiama trečios plokštelės pasirodymo.

Reikia tikėtis, jog New Yorko ir artimųjų apylinkių lietuviai gausiai suplauks į Perkūno choro ruošiamą koncertą ir tuo parems jo sunkų darbą. Juo labiau, kad čia debiutuos naujasis choro dirigentas V. Daugirdas ir sol. P. Tutinas.

ST. VŠK.

A.A. KESTUTIS J. BUTKUS

A.A. Kestutis J. Butkus

Š.m. spalio mėn. 3 d. Chicagoje nelauktai mirė Kestutis-Jeronimas Butkus. Velionis gimė 1927 m. vasario 28 dieną Kaune, plk. U. Jeronimo ir Antaninos Sležytės Butkų šeimoje. Kaune lankė III Gimnaziją. Karo audra Kestutį nubloškė į Vokietiją. Gyvendamas anglų zonoje jis baigė Blombergo lietuvių gimnaziją ir įstojo į Hamburgo universiteto teisių fakultetą. Prasidėjus emigracijai velionis su savo motina 1951 m. atvyko į Ameriką. Kurį laiką gyveno New Yorke ir Grand Rapids, Mich.

1953 m. pastoviai įsikurdino Chicagoje. 1954-55 m. velionis atliko karinę prievolę, kurios metu buvo atsidūręs net Japonijoje. 1956 m. pradėjo studijuoti biznio administraciją ir tais pat metais įsijungė į aktyvią jūrų skautų veiklą. Kilus minčiai steigti jūrų skautijos korporaciją 'Gintaras', velionis visa savo širdimi tam pritarė ir ištisus dvejus metus jai pirmininkavo. Jis buvo artimame kontakte su jūrinės minties žadintoju dr. K. Aglinsku, kuris velioniui yra padaręs didelės įtakos.

Būdamas taurios sielos ir didelis gėrio ir grožio mėgėjas, velionis – jo paties žodžiais – jūriniame skautavi-

Žvilgsnis pro uždangos plyšį

ALGIRDAS BUDRECKIS

— Subatvakarių įprotis yra pakviesti prelegento pažįstamąjį, kuris aną pristato publikai, – aiškino Bostono Subatvakarių pirm. Edmundas Cibas. – Žinoma, šį kart bostoniečiams nereikia pristatytojo. Henrikas Kačinskas yra dėstęs Bostono šeštadieninėje mokykloje. Jisai yra vaidinęs mūsų kolo nijoje. Aktorius Kačinskas mums duos žvilgsnį pro uždangos plyšį.

Tuo būdu š. lapkričio mėn. 15 d. buvo pakviestas Lietuvos teatro veteranas Henrikas Kačinskas Bostono Subatvakarių dalyviams tautiniuose namuose kalbėti apie Lietuvos valstybinio teatro raidą.

Prelegentas, tiksliau tariant Thespis prityręs, pasidalino savo vaizdingais prisiminimais su publika, žodžio tapyba ir asmens magnetizmu atkurdamas nepriklausomo

mos Lietuvos teatrą, jo vaidybą ir jo veikėjus.

Prelegento Kačinsko žodžiais tariant, aktoriaus darbą sudaro jo sukurti vaidmenys, kuriuose mėginama pagauti teisybės žiupsnelį. Deja, visi šaltiniai dingę, ar užrakinti neprieinamuose archyvuose. – Reikia pasikliauti nevykusiu įtaisu – atmintimi. Užtat nesistengsiu atkurti teatro veiklą – aiškino H. Kačinskas, – galiu tik papasakoti kas paliko regėjimo lauke.

Anot prelegento, eskizniais prisiminimais H. Kačinskas pavaizduojas Lietuvos teatrą 'pro scenos uždangos plyšį'. O tą jo scenos karjerą apėmė 21 metus, nuo 1923 iki 1944 metų. Teatro pradininkas Antanas Sutkus buvo tas akstinas, kuris jauną Mažeikių mokytoją H. Kačinską patraukė į teatrą. Kaip ir Kačinskas, Lietuvos teatras buvo jaunutis. Juk, vaidybos aspirantai net nesuvokė tada kas per 'asketas'. Prof. J. Eretas net ironiškai yra tuo metu pastebėjęs: 'Ką? Norite būti aktoriais? O Šekspyro nesate skaitę!' Visvien Antanas Sutkus išauklėjo visą kartą profesionalų aktorių.

Vytauto Bičiūno spektaklyje 'Gedimino sapne' 1923 metais, pasak prelegento, Kačinskas 'išsoko į sceną'. Deja, Bičiūno spektakliui nepavyko.

Iš tikro satyros teatras 'Vilkolakis' buvo Lietuvos valstybės teatro papildas ir prilaikytojas. 'Vilkolakis' improvizuodavo scenas, sukeldavo spontanišką juoką. Vilkolakio spektakliuose pati publika dalyvaudavo. Ši teatro gyva mokykla vaidino iki nelemto 'Muškietierių' pastatymo. Kariuomenės vyresnybė laikė Muškietierius pasijuokimu iš Lietuvos kariuomenės. Tai buvo 'Vilkolakio' galas ...

Nors pradėjo veikti nuo 1920 m. Joninių, Valstybės teatras po 6 metų dar formavose. 1926 m. A. Sutkus buvo paskirtas direktoriumi, o Borisas Dauguvietis režisieriumi. Kačinskas apibūdino savotišką Dauguvietį, kaip energingą ir neišsėmiamos fantazijos kūrėją. Kartą Dauguvietis yra taręs Kačinskui: 'Koks tu aktorius? Nei komikas, nei tragikas, tu esi tik darbininkas!' Visvien Kačinskas gerai ir dabar atsiliepia apie savo buvusį režisierių ('Joks teatras negali gyventi be dauguviečių. Be jų salės būtų tuščios').

Kačinskas pripažino, kad Lietuvos valstybės teatras Stanislavskio techniką iš pradžių težinojo tikrai išknęgu. Lietuvos valstybės teatras padarė naują posūkį su A. Oleka-Žilinsku. Žilinskas atėjo su misija pakelti teatro lygį. Jis parinko statyti Krėvės 'Šarūną'. Tai buvo ambicingas užsimojimas. Akto-

(Nukelta į 7 psl.)

New Yorko Vyrų choro PERKŪNO metinis KONCERTAS

ĮVYKSTA GRUODŽIO 6 D. 7:30 V.V. PUNKTUALIAI
KULTŪROS ŽIDINYJE, 361 HIGHLAND BOULEVARD
BROOKLYN, N.Y.

PROGRAMĄ ATLIEKA:

Sol. Genė Antanaitytė-Ugianskienė
Debiutantas — sol. Petras Tutinas

Vyrų Choras, dirigentas Vytautas Daugirdas

PO KONCERTO LINKSMAVAKARIS

VEIKS BUFETAS

ŠOKIAMS GROJA "A M O U R" ORKESTRAS
PALYDINT JUOZUI NAKUI

ĮEJIMAS \$5.00 Suaugusiems
\$ 3.00 Studentams

STALUS IŠ ANKSTO UŽSISAKYTI PAS:

A. RAZGAITIS (212) 327-2019
S. KARMAZINĄ (212) 441-1252

IR "PERKŪNO" CHORO NARIUS

VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI!

CAPE COD LIETUVIAI IŠKELIA TAUTYBĖS KLAUSIMĄ

Spalio 1 d. Stonehill College Mass, didžiojoje auditorijoje buvo suruošta Fall River Dieceizijos Bicentennial Workshop tema: 'Liberty and Justice for All' aptariant ir etninių grupių dalyvavimą ir jų įnašą į Amerikos 200 metų gyvenimą.

Dalyvavo virš 200 moko-mojo personalo: profesorių, mokytojų, kunigų, seselių, vienuolių ir studentų bei aukštųjų mokyklų auklėtojai. Buvo pakviesta dalyvauti ir lietuviai.

LB Cape Cod Apylinkės V-bos rūpesčiu buvo surinkta ir sutvarkyta dviejų didelių stalų tautodailės paroda, daugiausia gintaro išdirbinių, labai gražių medžio raižinių, austų staltiesių, juostų ir kt. Be to buvo išstatyta Lietuvių Enciklopedija išleista lietuvių ir anglų kalbomis ir dar keletą knygų išleistų lietuvių ir anglų kalba, pa rodant katalikų tikybinių ko-

vą dabartinėje okupuotoje Lietuvoje.

Parodą tvarkė ir lietuvius atstovavo tautiniais rūbais apsirengusios Jansonienė ir Mineikienė, taip pat Biliunienė, Jansonas ir Mineika.

Be to, dr. E. Jansonas dalyvavo symposiumo pasitarimuose ir padarė viešą pranešimą apie lietuvių išikūrimą, gyvenimo papročius ir įneštą indėlį į Amerikos gyvenimą.

Tarp kitų klausimų buvo: Kodėl mes atvykom į Ameriką? Kas mūsų čia laukė ir kas padėjo įsikurti? Tačiau svarbiausias klausimas -- kodėl mes norime išlaikyti savo tautiškumą ir papročius, ir ar tai yra mums svarbu, ir kokį indėlį lietuviai yra įdėję į Amerikos gyvenimą, ir ką tikisi ateityje?

Iš etninių grupių dalyvavo airiai, Kanados prancūzai, lietuviai, lenkai, ispanų La Verge palikuonys, panamiečiai, portugalai ir vietnamiečiai.

Dauguma kalbėjo apie asmeninius pergyvenimus, kaip atvyko ir kaip pradėjo kurtis. Visiems buvo sunki pradžia, ypač vietnamiečiams, kur kultūros papročių, klimato ir gyvenimo skirtingumai yra be galo dideli.

Cape Cod apylinkės sekretorius dr. E. Jansonas konkrečiai ir kondensuotai atsakė į kiekvieną klausimą. Čia paduosiu tik sutrumpintus atsakymus.

Lietuviai į Ameriką pradėjo emigruoti dar prieš I-jį pasaulinį karą, dažniausiai norint išvengti rusų karo tarnybos. Bet ypač daug atvyko po II Pasaulio karo, kada Lietuva buvo okupuota Sovietų Rusijos.

Lietuviai atvyko į šį kraštą norėdami gyventi lietuviškos šeimos ratelėje ir dirbti laisvėje niekieno nevaržomi. Pradžią visiems buvo labai sunki, nors dauguma ir buvo išsilavinusių, net turėjo savo profesijas -- bet silpnai mokėjo anglų kalbą, o be to įstatymai, statutai ir tvarka čia kitokia, tai daugumai teko dirbti fabrikuose. Bet dėl sąžiningo ir darbštus darbo greit išliko į vadovaujančias vietas. Jaunesnieji, studijdami papildė lietuvių profesionalų eiles. Per tuos 200 metų Amerikos gyvenime lietuvių indėlis, ypač kultūrinėje srityje, yra labai didelis. Lietuviai yra pasistatę daug gražių parapijinių bažnyčių su mokyklomis ir kt. pastatais. Turime atkūrę ir lietuvišką Operą Chicagoje. Bostone išleista Lietuvių Enciklopedija iš 36 tomų ir 6 tomų anglų kalboje. Taip pat daug įvairių knygų lietuviškai ir anglų kalba. Leidžiami dienraščiai ir daugelis savaitinių laikraščių bei žurnalų. Turime lietuvių dainuojančius garsioje Metropolitan Operoje New Yorke. Taip pat turime daug iškilų spor-

Perkūno Namai Kaune.

Vytauto Čiplies nuotr.

tininkų įvairios sporto šakos.

Į klausimą, kodėl yra svarbu išlaikyti ir puoselėti lietuviškas tradicijas ir papročius atsakymas yra aiškus. Labai svarbu. Lietuva yra kraštas virš 700 metų senumo ir tokiu būdu turi labai spalvingą ir prasmingą tradicijas ir papročius. Tie papročiai ir stiprus tikybinis jausmas, jungia mūsų lietuvių šeimą į vieną bendruomenę. Normaliai mes patys negalėtume tinkamai suprasti ir įvertinti savo lietuviško charakterio tol, kol mes neįsigilintume į savo protėvių gyvenimo būdą, jų socialinį ir artimos šeimos gyvenimą. Norint patarti, kad tautiniai papročiai ir jų skirtumai būtų priimti ir praktikuojami gyvenime, reikia juos respektuoti ir puoselėti su abipuse tolerancija, bendradarbiavimu ir bendru nuoširdžiu traktavimu. Mums nereikia būti visiems vieniems (kaip 'melting pot'), bet mums reikia, kad kiekviena tautybė būtų respektuota, galėtų dirbti ir gyventi kartu lygybėje, vienybėje ir meilėje -- garbinant Dievą kiekvienam sava kalba. Tad pagerinkim kiekvieno gyvenimą nuoširdžiu gerumu ir artimo meile, ir visiems vienoda teise ir laisve.

Tam pareiškimui buvo pritaikyta ypatingai stipri plokštė ir taip pat pasisakyta, kad atskirų tautybių žmonės turi likti ir ateityje gyventi reikšdamiesi pagal savo tautinius papročius bei tradicijas, tuo praturtinant visos Amerikos gyvenimą.

Po visų tautybių pareiškimų dar kartą buvo apžiūrėta išstatyta lietuvių tautodailės paroda ir išklaudyta prof. O'Brien paskaita. Po to, atskiruose seminaruose buvo diskusijos apie mokymo planus ir tautybių bendradarbiavimą. Visur buvo ypač pabrėžtas lietuvių tautybės išreikštas nusistatymas: lietuvių tautinius papročius ir tradicijas puoselėti, ugdyti ir pritaikyti gyvenime. Tas nusistatymas buvo labai visų sveikintas ir geriausiai formuluotas. Vadovybė ir visi

dalyvavusieji širdingai dėkojo lietuviams už tokį gražų bendradarbiavimą.

Taip, nors ir maža, Cape Cod LB apylinkė atliko gražų darbą ir prisidėjo prie lietuvių vardo garsinimo ir tinkamo įvertinimo. Padėka ir garbė visiems jiems už gerai atliktą lietuvių darbą.

(k)

Cape Cod

MIRĖ JURGIS STRAZDAS

A.A. Jurgis Strazdas

Spalio 9 d., širdies priepuolio ištiktas, staiga mirė Jurgis Strazdas. Gimęs 1903 m. Vaikių km. Biržų apskr., Lietuvoje buvo mokytoju ir mokyklų inspektoriumi. Domėjosi muzika, buvo surinkęs didžiausią rinkinį lietuviškų plokštelių. Taip pat domėjosi lietuvių kultūriniu gyvenimu ir rašinėjo į laikraščius ir žurnalus. Priklausė ateitininkams-sendraugiams, LB Cape Cod apylinkei ir kitoms organizacijoms. Buvo pasistatęs naujus namelius Cape Cod, kur daug darbo įdėjo juos begražindamas.

Spalio 12 d. buvo pašarvotas Hyannis miesto laidotuvių koplyčioje, kur atsisveikinimo kalbą pasakė LB Cape Cod apylinkės pirm. Mykolas Biliūnas. Palaidotas Centerville Kat. kapinėse. Prie kapo susirinkusių vardu atsisveikino inž. Kazys Barūnas. Sugiedota Marija Marija ir Lietuvos Himnas. Nuliūdime liko žmona Ele-

na, sūnus Virgilijus, dukros Vida ir Palmyra su šeima, brolis, sesuo Lietuvoje, draugai ir bičiuliai Cape Cod ir kitur.

Poniai Elenai ir visai šeimai bei artimiesiems reiškia me nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

(Ed.J.J.)

PATIKSLINIMAS

Dirvoje Nr. 67 laiškuose redakcijai (2 psl.) 'Pasiaiškinimas dėl lietuviško kaimo', belaužant iškrito laiško autoriaus pavardė -- Almus Šalčius. Atsiprašome.

Santa Monika

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Santa Monicos Amerikos Lietuvių Klubas maloniai kviečia visus lietuvius su prieteliais dalyvauti Klubu ruošiamame naujųjų, 1976 m. sutikimo baliuje š.m. gruodžio 31 d. Bay Woman's Club salėje, 1210 4-th St., prie Wilshire Bl., Santa Monica. Gros geras orkestras, -- skania vakarienė, linksma, šeimyniška nuotaika.

Bilietai, su vakariene ir šampanu, \$10 asmeniui. Pradžią 8 val. vakaro. Atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami.

Rezervuoti vietas telefonais pas: A. Markevičių -- 828-7525, S.Kvečą -- 393-3367 M. Vaičienę -- 392-3315 ir E. Gedgaudienę -- 399-1825.

Lauksime visų!

Los Angeles

POETO LAMBERTO MIRTIES SUKAKTIS

1967 metais lapkričio 29 d. Santa Monikoje, Kalifornijoje, mirė poetas Pranas Lemberas. Jo poetinis palikimas išleistas pomirtiniu leidiniu. Lietuvoje velionis buvo ilgametis notaras Biržuose.

Našlė Monika Lemberienė jautriai prisimenė savo vyrą pamaldomis šv. Kazimiero bažnyčioje (Los Angeles)

Žvilgsnis...

(Atkelta iš 6 psl.)

riai repetavo 3 mėnesius. Šis spektaklis pakeitė Valstybės teatro raidą. 'Šarūnas' buvo pavaizduotas kaip žvalus ir sveikas valdovas, o ne gamtos nuskriaustas galiūnas. Žilinsko nuomone, teatras turi tautą auklėti tautinėje dvasioje. Vaidinimo kilmės pavyzdžiai turi teigiamai įkvėpti žiūrovą.

Negalėdamas pats visko aprėpti A. Oleka-Žilinskas pakvietė žinomą rusų aktorį ir rež. M. Čechovą dramai režisuoti ir dramos aktorių studijiniams darbams vadovauti. Čechovas padėjo pakelti Valstybės teatro vaidinimų techniką. Anot Kačinsko, aktoriuje buvo pabrėžiama aukščiausio dėmesio mobilizacija, ne rolės įkvėpimas. 1930 metais H. Kačinskas su R. Juknevičium persikėlė į Klaipėdos teatrą. Sekantis prelegento karjeros etapas buvo 1940, kada drauge su R. Juknevičium ir A. Juška persikėlė į Vilnių.

Baigdamas teatro atsiminimų apžvalgą, Henrikas Kačinskas padarė keletą bendrų išvadų: 'Teatro organizmas auga šimtmečiais, o mūsų teatras gyvavo vos 24 metus. Net anapusinis teatras veikia tik 30 metų.' Pagaliau, pamastė: 'Statau klausimą -- ar žiūrovas pasyvus stebėtojas, ar vaidinimo dalyvis?... Esu įsitikinęs, kad yra žiūrovo dvasinis išsijungimas į vaidinimą. Yra ryšys tarp vaidintojo ir žiūrovo.'

Po kalbos, ponia Manomaitienė parodė skaidres, vaizduojančias H. Kačinsko vaidybą pokarinėje Vokietijoje ir Amerikoje. Pats prelegentas darė komentarus apie scenas ir vaizdų momentus.

Lapkričio 15 d. Subatvakariai taip pat pagerbė aktorę Aleksandrą Gustaitienę gimtadienio proga, įteikiant jai gėlių.

AUSTRALIJOS PADANGĖJE

ANTANAS LAUKAITIS

CANBERRA - AMERIKIEČIO KŪRINYS

1913 metais į Australiją suvažiuo tuo metu buvusių žymiausių pasaulyje 137 miestų planavimų architektų. Vienas jų buvo gana mažo ūgio, storokas amerikietis Walter Burley Griffin. Šie architektai buvo patiekę planus Australijos vyriausybės skelbtam sostinės suplanavimui. Ir šio didžiojo konkuro laimėtoju tapo šis gana jaunas amerikietis. Atvykęs į Australiją prižiūrėti statymo darbų, jis susitiko su tuo laiku buvusiu didele anglosaksiška biurokratija, kas darė įvairiausių jo planų įvykdymo trugdymus. Tačiau šiandien Australijos sostinė Canberra yra vienas iš gražiausių suplanuotų miestų, išaugusių negyvenamoje Australijos dalyje.

W.B. Griffin buvo gimęs Maywood, Ill. 1876 m. Baigęs Illinois univeritetą, jis turėjo sėkmingą savo praktiką Chicagoje. Penkerius metus jis buvo pusininkas Frank Lloyd Wright, vieno iš Amerikos originaliausių architektų, su kuriuo vėliau bedradarbiavimas nutrūko, jam vienam pradėjus sėkmingai dirbti. Australijos vyriausybei paskelbus sostinės kūrinio konkursą, laimėjimo rezultatai nebuvo taip lengvai paskelbti, nes teisėjai buvo gana skirtingų nuomonių. Ir tik išikišus Amerikoje gimusiam vidaus reikalų ministeriui, buvo priimtas W.B. Griffin projektas, jam paskiriant \$3,500 premiją.

Nors vyriausybės ir buvo priimtas šio pamerikiečio paruoštas planas, tačiau departamentas, kuris turėjo pradėti vykdyti darbus, jo planą atmetė ir paruošė savo anglų architektų planus, padarant mišinį tarp Amerikos Washingtono ir Prancūzijos Paryžiaus. Šis planas pateko net ir į London Town Planning Review, kuris tiesiog šį planą išjuokė, pavadindamas mėgėjų darbu. Pagalau, naujai išrinktos Australijos vyriausybės, Griffin buvo pakviestas atvykti į Australiją. Nors jis savo privačioje praktikoje Chicagoje ir uždirbo daug didesnius pinigus, tačiau, viską metęs jis atvyko į Australiją. Čia jis padarė labai gerą ispūdį ministeriams ir jis buvo paskirtas Sostinės Statybos Direktoriumi. Sutvarkęs visus savo asmeninius reikalus Amerikoje ir, atsivežęs žmoną, jis kibo į sunkų ir naują darbą. Tačiau ir vėl pasidarė dideli trugdymai dėl prasidėjusio I-jo Pas. karo, kas statybos darbus beveik visai sustabdė. Karo metu buvo daugiau daromi ateities statybos planai. Čia jis turėjo didelių trugdymų iš savo dabartinių bedradarbių, kurie buvo tie patys žmonės,

padarę ankstyvesnius sostinės planus. Jie, savo tiesiog išūliu elgesiu, bandė jam daryti visokiausius trugdymus. Tačiau tas viskas nepalaužė šio kieto amerikiečio. Jis kietai laikėsi savo pozicijos, tačiau 1920 m., pasibaigus jo sudarytam kontraktui su vyriausybe, dėl kai kurių priešiškai jam nusistačiusių ministrų, kontraktas nebebuvo pratęstas. Prieš baigiantis kontraktui jis net septy-

nias dienas iš eilės bandė susitikti su tuo laiku buvusiu ministru pirmininku, tačiau ir tas jam nepasisekė padaryti. Sutikęs su šiuo sprendimu, jis Australijos nepaliko, bet atidarė savo privačią praktiką Sydnejuje ir Melbourne, suprojektuodamas daug tuo laiku buvusių žymių Australijos pastatų. Vienas iš Sydnejaus gražių ir turtingųjų Castlecrag priemiesčių yra Griffin kūrinys ir jis po sostinės yra geriausiai žinomas iš jo iškilųjų darbų. Savo moderniais ir, tuo laiku tiesiog fantastiškais darbais, pritaikintais prie gražiosios Sydnejaus miesto ir įlankų aplinkos, šis amerikietis architektas pasidarė labai populiarius Sydnejuje, tačiau ir vėl, iškilusi pokarinė depresija ir infliacija, sustabdė visų jo iškilųjų planų įvykdymą ir jis turėjo pasitenkinti mažais darbais prie miesto savivaldybių. Tuo visku labai nusivylęs ir gavęs iš Lucknow universiteto Indijoje pasiūlymą ten lektoriauti, jis jį priėmė ir ten 1937 metais mirė. Iki 1936 m. Australijoje jis buvo beveik pamirštas, tačiau tada Australijos Senato buvo priimtas padaryti didžiulis dirbtinas ežeras, kone pačiame šio gražaus miesto centre. Šiam ežerui buvo duotas Burley Griffin vardas. Vėliau buvo išleistas su jo atvaizdu pašto ženklas, jungiantis pačią Canberra su naujuoju didžiu liu ežeru. Nuo šių metų šis žymusis amerikietis architektas, kuris savo gyvenimo ir darbo kūrybos metu Australijoje buvo neįvertintas, daugeliu kartų žiauriai užgautas ir apšmeižtas, bus iškeltas į Australijos žymiųjų vyrų eilės. Jau dabar yra baigiamas daryti didžiulis projektas pastatyti milžinišką šio vyro atminimui paminklą, kuris bus iškeltas ant aukščiausio sostinės Ainslie kalno. Tai bus padaryta jo 100 metų gimimo proga. Australai stengiasi jų protėvių padarytas šiam žymiam architektui skriaudas atitaisyti ir jo vardą auksinėmis raidėmis įrašyti į sostinės ir Australijos istoriją.

Pati Canberra yra 150 mylių į pietvakarius nuo Sydnejaus. Miestas yra gyvų medžių, gėlių ir žalumynų pa-

Lapkričio 19 d. Sydney, Australijoje, širdies smūgio ištiktas, staiga mirė Povilas Alekna. Velionis buvo Australijos lietuvių knygnešys ir spaudos platintojas, visuomenininkas ir lietuviško meno puoselėtojas.

skandintas. Kone visą metų laiką iš paskirų kraštų ir kontinentų suvežta augmenija žaliuoja ir savo kvepiančiais žiedais puošia plačiuosius bulevardus, viešuosius parkus ir sodus. Čia nėra jokios pramonės, vien tik valdiškos įstaigos. Be visų kraštų ambasados, įdomi Mokslo Adakemija, milžiniškos Karo Muziejus, universitetas, valstybinė didžiulė biblioteka, Australijos-Amerikos bendras memorialinis paminklas, pinigų liejykla ir kt. Kiekvienas, atsilankęs į Canberra, yra sužavėtas šiuo dirbtinai padarytu miesto grožiu, kuris yra kaip kokia fantastinė oazė išdegusiuose Australijos bušuose.

SOSTINĖS LIETUVIAI

Onutė Pilkienė

Pirmieji lietuviai į Canberra atvyko 1948 metais. Tai buvo viengungiai, atskirti iš naujai atvykusių ateivių. Vėliau parodė į sostinę atvažiuoti ir šeimos. Atlikus dviejų metų kontraktus, vietiniai ir apylinkėse dirbę tautiečiai, pradėjo pastoviai šiam gražiam miestui kurtis. 1961 metais čia gyveno 227 lietuviai, kai šiuo metu skaičius yra šiek tiek sumažėjęs. Nuo pat pirmųjų isikūrimo dienų, lietuviai sau darbus rado įvairiose valdiškose įstaigose ir šiuo metu jau nemažai tautiečių yra gana gerai iškilę. Australijos lietuvių tarpe, sostinės lietuviai yra skaitomi pati 'inteligentiškiausia' kolonija. Be darbų įstaigose, nemažai tautie-

čių yra pasidarę iškiliais biznesieriais. Viena iš didžiausių statybos bendrovių priklausanti V. Geniui, stambiai knygų rišyklą turi kaunietis

KVIEČIAME, APLANKYKIT MUS!

Australijos, to tolumo žemės pakraščio, lietuviai kas antri metai rengia Australijos Lietuvių Dienas. Jos paprastai vyksta didžiuosiuose šio krašto miestuose: Adelaidėje, Melbourne ir Sydnejuje. Lietuvių Dienų, kurios įvyks 1976 m. gruodžio 26-31 dienomis, šeiminių garbė tenka Melbourne lietuviams. Lietuvių Dienų programą sudarys seka parengimai: ALB atstovų - Krašto Tarybos suvažiavimas, Dainų šventė, Tautinių šokių šventė, Sporto šventė, Literatūros, dainos ir muzikos vakaras, Jaunimo vakaras, Meno ir Tautodailės paroda, Teatro spektaklis, atskirų organizacijų metiniai ar nepaprasti susirinkimai-suvažiavimai, kaip Lietuvių Studentų, L.V. S-gos 'Ramovė', Lietuvių Inžinierių ir kiti. Tomis dienomis, jei rasis pakankamas pageidaujančių skaičius bus daromos trumpalaikės ekskursijos į artimesnes ir vertas pamatyti Viktorijos vietas. Ta pat proga primintina, kad ilgesnes, į tolimesnes vietas ekskursijas organizuoja Viktorijos Turizmo Biuras.

Visuose čia minėtuose parengimuose dalyvauja visos Australijos lietuviai: vieni kaip aktyvūs parengimų dalyviai - sportininkai, dainininkai, šokėjai ir t.t., kiti - kaip stebėtojai, ar Lietuvių Dienų proga atvykę viešnagėn pas savo gimines ar draugus.

Australijos lietuviai sekame kitų kraštų tautiečių veiklą ir džiaugiamės jų atsiekimais. Mes tikime, kad kitų šalių tautiečiai stebi mūsų darbus. Džiaugėmės, kada mus lankė garbingos atminties Juozas Bačiūnas, Dvasios vadai - vyskupai, šaunūs sportininkai, mieli so listai - D. Stankaitytė, G. Čepkauskienė, S. Baras ir kt. Jų atsilankymai mus džiugina

Z. Sipavičius, lentpiūves - broliai Voveriai, durų įmontavimo biznį - P. Pilka ir kt.

Kaip ir kitose bendruomenės apylinkėse, čia gražiai veikiama ir lietuviškame gyvenime. Yra tautiniai šokiai, choras, nors dabar ir paėmęs laikinas atostogas, sportinė veikla, jaunimo sąjūdis, reprezentuosiąs save ir Jaunimo Kongrese. Seniau labai gražiai veikė skautai, Savaitgalio mokykla, 'Šviesa' ir kt., tačiau šie sąjūdžiai šiuo metu yra apmirę. Pats didžiausias aktyvumo lizdas yra didieji Lietuvių Namai, vėliau virtę į Lietuvių-Australų klubą, kurio vedėju dabar yra jaunas ir energingas buvęs Sydnejaus sportininkas J. Liutikas. Prieš kurį laiką buvusi Australijos lietuvių stalo teniso meistrė O. Pilkienė laimėjo sostinės australių moterų metinės primenybes, kai praeitą savaitgalį F. Docentas, su australu partneriu, laimėjo tarptautines Southern Cross automobilų 3.490 km. su kias varžybas.

no ir stiprino dvasią ryžtis ir dirbti.

Pradėję paruošiamuosius būsimų Lietuvių Dienų darbus, iš anksto nuoširdžiai kviečiame užjūrių tautiečius atvykti tomis dienomis į Australiją. Atvykę čia pamatysite mūsų gyvenamą kraštą, geriau pažinsite, aplankysite savo gimines ar draugus, stebėsite mūsų tautinį darbą vertinsite jį, bendrausite su mumis, o tuo pačiu dvasiniai stiprinsite mus ateities darbams.

Kviesdami patikiname Jus, kad svečiai, kurie pageidausite, būsite apgyvendinti Melbourne lietuvių šeimose. Šis lietuviškas svetingumo paprotys visose Australijos Lietuvių Dienose buvo ir ateityje bus vykdomas.

Užjūrių Broliai, laukiame Jūsų!

ALD Rengimo Komitetas

Palm Beach

RENGIA NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMĄ

Palm Beach Lietuvių Klubas lapkričio 1 d. susirinkimas įgaliojo valdybą ruošti naujųjų, 1976 m. sutikimą Holliday Inn didžiojoje salėje, P.G.a. Blvd. ir 1-95 kelių sankryža.

Pramatoma įdomi programa, svečių pristatymas, vakarienė su šampanu ir šokiai. Veiks taip pat ir įvairių gėrimų baras. Apvalūs stalai 8 asmenims. Bilietai - \$10 asmeniui. Norintieji Naujų Metų sutikime dalyvauti, prašomi kreiptis į A. ir V. Tomkus, 700 Ocean Dr., Juno Beach, Fla. 33408, telefonas (305) 626-2444, arba į V. Žibą, 431 Apollo Dr., Juno Beach, Fla. 33408 tel. (305) 626-3419.

Susirinkime taip pat buvo paskirta \$50 auka Jaunimo Kongresui, kurią įteikė JK atstovei Rozytei Bieliūnaitei (vm)

KŪRYBA IR MOKSLAS

ŪKININKO ATSIMINIMAI

VLADĖ BUTKIENĖ

Jau senokai galvojau rašyti šį straipsnį, bet nenumatomi įvykiai žmogaus gyvenimą pakreipia visai kitu keliu negu esi planavęs, o tada ir savo planus turi peržiūrėti bei priderinti prie pasikeitusios dabarties.

Kalbėsiu apie asmenį, amžiumi už mane žymiai vyresnį, ne tėvą, ne giminę, netgi, kaip esame pratę sakyti, ne pažįstamą dar iš Lietuvos. Nežiūrint to, jį drąsiai pavadindavau ir tėveliu, ir ponu, ir ponu Kazimieru, ir kaimynu, ir labai labai senu pažįs-

tamu. Man atrodė, kad gero dešimtmečio pažintis yra pakankamai ilgas laiko tarpas

A.A. Kazys Kudla

santykiams užsimegsti, tuo nei lietuviško etiketo knygos nedrįstų abejoti.

Susipažinome su tuo asmeniu dėl to, kad ant takelio, vedančio į jo vasarnamį, buvo baltais akmenėliais išdėtas vardas 'Vila Vytis'. Tuo takeliu įėjome į 'Vyties' vilą, o drauge ir į jos savininkų šeimą.

Vėliau, pavasariui artėjant, gaudavome Bethany, Del. pajūrio vaizdelį su kvietimu neužmiršti, kad tenai vanduo kasdien labiau išyla, kad saulė vis karščiau kepi, kad jau žuvėdrom nusi-bodo vienoms pajūryje vaikštinėti ... Taip jau eilė metų, kaip laukdavom nebe atostogų, bet Bethany pajūrio atvirutės su eiliuotu pakvietimu jo neužmiršti.

Į poros savaitę atostogų pramogas įeidavo ir vienas ankstyvas rytas, kada valtele išsiirdavome į už miestelio esančius kanalus gaudyti vėžių. Ne tų, kuriems Dievas akis į užpakalį idėjo, bet tų, kurie žeme rėplioja šonu ir yra vadinami krabais. Juos gaudydavome tiesiai iš valtelės, prie virvagalių prisirišę viščiuko sparno galą. Kai

tik krabas įkibdavo į mūsų jauką, atsargiai tinkleliu, lyg samčiu jį iš apačios griebdavome lauk ir mesdavome į krepšį. Vakare, susėdę apie stalą, aižydavome stipriuose prieskoniuose iššutintus krabus, užgerdavome alumi bei limonadu ir, gerkle slenkantį skanėstą palydėdavome jumoru bei pokštais išmargintais pokalbiais, atsiminimais, dienos nuotykiams, ateities planais ir troškimais.

Tetytė (taip mūsų draugą vadino jo šeimos nariai) krabų nei burną neimdavo, nors jis pačią išvyką ir organizuodavo, ir laivelį iš draugo kunigo pasiskolindavo, ir, dažniausiai, pats jį irkludavo, ir pats tų krabų daugiausiai prigaudydavo. Jis netgi žinojo, kiek ant jų prieskonių užbarstyti, kad nebūtų nei per sūrūs, nei per aštrūs, bet kaip tik. Prie stalo jį traukė ne valgis, bet pašnėskiai ir draugystė.

Krabus valgydami sužinojome, kad tetytės proseniai yra iš Bučiūnų kaimo, nuo Pašvintinio, Šiaulių apskr., kad pirmasis jo gentainis tenai atsiradęs 1869-70 metais. Anksčiau jis gyvenęs kažin kur kitur, dirbęs baudžiauninku viename dvare. Syki, beakėjant lauką, sulūžusios akėčios. Už tą nutikimą gavęs nuo pono 15 rykščių. Kai po kiek laiko nulūžęs kas-tuvo kotas, tai, pono rykščių nebelaikdamas, tas jo senolis iš dvaro pabėgęs ir, po ilgo slapstymosi ir klampojo per girias, atsidūręs Bučiūnų kaimo laukuose. Besislapstydamas taip suvargęs aptriušęs, susivėlęs, kad Bučiūnų gyventojai vienas kito klausė, iš kur pas juos toks kudlius priklydęs? Bučiūnų

(Nukelta į 10 psl.)

Solistė Danutė Petronienė.

Kai reikia vaduotis vietinėm pajėgom

VYT. ALANTAS

Daugelis lietuvių kolonijų, be abejo, pagrįstai didžiuojasi ir 'eksportuoja' kaimynams savo vokalius talentus, tik kažkodėl mes, detroitiečiai, ligi šiol kuklinomės ir subuvimams 'importuodavome' svetimas pajėgas. Aš, žinoma, prieš tai nieko neturiu, bet man, kaip detroitiečiui patriotui, vis dėlto nėra smagu, jog mūsų talentai kažkaip nustumiami į šalį. Jei koks nereikšmingas minėjimas, tai vietinės pajėgos atsimenamos, bet jei kas svarbesnio, tai atsiprašau, reikia šauktis kitų kolonijų pagalbos. Tą patį reikėtų pasakyti ir apie paskaitininkus: jei koks svarbesnis minėjimas, tai vietiniai veikėjai tuojau ima medžioti kalbėtoją po visą Ameriką. Žinoma, ir čia nieko blogo, tik dalykas tas, kad po tų paskaitų mes išeiname iš salės nė kiek neišmintingesni, o kartais net ir su nemaža kritikos doze ...

Bet kalbėsiu iš eilės. LB

Detroito apylinkės Žiburėlio liuanistinių mokyklų tėvų komitetas - čia mes turime dvi mokyklas: žemesnę ir aukštesnę - lapkričio 8 d. Kultūros Centre suruošė koncertą-balių mokykloms paremti. Meninei programai atlikti buvo pakviesta iš Chicagos dainininkė Anita Pakalniškytė. Ilgus metus kantriai ir sėkmingai besidarbuoją su jauna lietuviškais mokyklos vedėjas Pranas Zaranka net buvo paruošęs ir atspausdinęs gražią programą, bet, pakviestai daininkei susirgus, reikėjo šauktis pagalbos vietinių pajėgų, būtent, meninei programai atlikti buvo paprašyta mūsų solistė Danutė Petronienė. Prabėgom gal reikėtų pastebėti, kad mūsų dainininkė, be meninių sugebėjimų, matyt turi ir sukalbamą būdą, nes kita jos vietoje būtų pasakiusi: - Nematėte manęs pirma, tai dabar žinokitės! - ir aišku, baltaus rengėjai būtų patekę į 'big trouble'. Bet mūsų dainininkė į ambiciją nepuolė ir baltaus menininę programą sutiko atlikti.

Danutė Petronienė ne tik kultivuoja dainos meną, bet ir vadovauja mergaičių kank lininių orkestrui. Ji dalyvauja su savo orkestru minė jimų programose ir dažnai pati dainuoja, bet tokio masto pasirodyme, kaip kad per pedagogų suruoštą balių ir atliekant tokią programą, mes matėme pirmą kartą. Ypačiai mus maloniai nustebino jos nuolat daroma pažanga. Ji visą laiką dirba su dainavimo mokytojais ir jos pastangų vaisius akivaizdžiai matome scenoje. Nežiūrint mūsų didžiulės salės nekokios akustikos, jos balsas skambėjo švariai ir įtikinančiai, pasiekdamas 'sidabri-nių viršūnių'. Ypatingai

(Nukelta į 10 psl.)

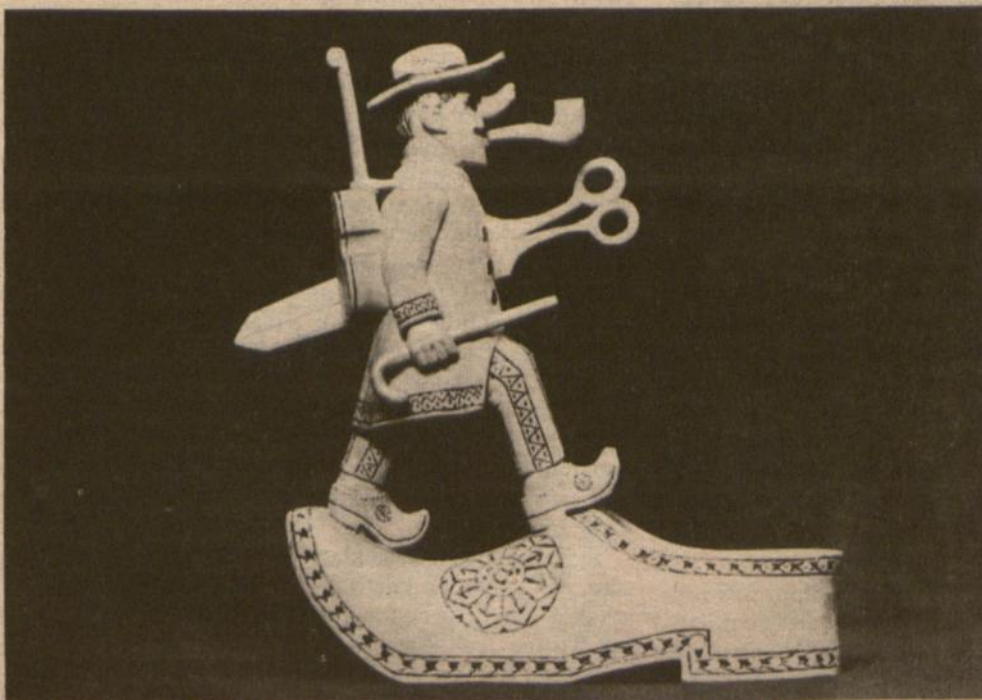
KALBOS VARGAI

T. KLYGA

Patys rimtieji mūsų kultūros dalykai, kaip kalba ir knyga (bei spauda) darosi vis labiau apleisti. O betgi žmonės dar gana domisi, pavyzdžiui, kalbos klausimais, paskiri balsai dar sen ten atsiliepią. Kadangi kalbą visi vartojame, tai praktikos atžvilgiu visi esame šioji toki žinovai. Mokslinė pusė telieka vien kalbininkams, o kasdienės vartosenos faktus galime pagal savus patyrimus bei poreikius pasisvarstyti.

Be abejo, pirmiausia ausi ražo nereikalingos svetimbės, t.y. ten, kur turime savus pakaitalus. Dar jei amerikizmai šiek tiek turi pagrindo kartais įlįsti mūsų kalbon (jau šimtas metų čia senoji mūsų išeivija sėdi, o ir naujieji ateiviai - ketvirtis šimtmečio su viršumi), tai Muravjovų ir Želigovskių 'dovanos' tikrai atmetstinos. Net jaunąją kartą tai blogai veikia: Laisvoje Lietuvoje gyvenę, mokslus ėję savose mokyklose ir dabar taip narsiai giną savą kultūrą, o negali išsiversti be slaviškų žodžių. Tai gėda.

Pavyzdžiui, neretai randame kur nors padoriame straipsnyje (ar beletristikoje) dar tokių biauriai nedorų žodžių - biesų. Na, ir sugadina visą gerą išpūdį. Gal Dostojevskio veikalo BIESAI taip kam įstrigo ir tapo brangūs. Bet savoj kalboj įterpiančios neskani ir kenksminga. Griežtai ir galutinai atmetstina. Juoba, jog turime jo vieton savų, net daug dailiau, kultūringiau skambančių žodžių (jei jau būtina nusikeikti): kipšas, velnias, nelabasis, raguotis ir kt. O ypač gražūs, net labai jaukūs ir patrauklūs tie maloniniai, kurių pagal priesagas galima pasidaryti aibes: velniukštis, velniukas, kipšelis, kipšėlėlis ir t.t. Taigi, pagaliau atsižadėkime to nelemto bieso!

Pensininkas Stasys Motuzas, gyv. Vokietijoje, yra pasižymėjęs medžio skulptorius, dažnai pamėnimas ir vokiečių spaudoje. Dirvai jis atsiuntė drožinio 'Palangos Juzė' nuotrauką, tuo prisidėdamas prie vysk. M. Valančiaus pamėnimo.

ŪKININKO ATSIMINIMAI

(Atkelta iš 9 psl.)

dvaro ponas jį priėmęs į savo dvarą, davęs sklypą žemės, o po metų liepęs vesti vieną savo dvaro tarnaičių, kurios jis net nepažinęs. Kad ankstyvesnis dvarponis jo neatpažintų, Bučiūnuose jis užsirašęs Kudlos pavarde.

Šiame straipsnyje ir kalbėsiu apie vieną Kudlų giminės narį, Kazį Kudlą, gimusį 1891 metais, mokslus ėjęs pas 'daraktorių' bei rusiškose mokyklose, baigusį tris gimnazijos klases, kas anais laikais kaimiečiui reikė aukštą mokslo lygį, dalyvavusį I Didžiojo karo kovose, apdovanotą Vyčio Kryžiumi bei Lietuvos Nepriklausomybės medaliu, žemės ūkio kooperatyvu organizuotoją, Pašvitinio Valsčiaus viršaitį, pažangų ūkininką, tremtyje ilgametį Didž. Britanijos Nothingamo Lietuvių Sąjungos apygardos pirmininką, Amerikoje Baltimorės LB aktyvų narį, nenuilstantį Lietuvos Fondo aukų rinkėją, aktyvų korespondentą tremties spaudoje, rūpestingą vyrą bei tėvą.

1975 m. rugsėjo mėn. 4 d. Kazys Kudla atiskyrė su šiuo pasauliu, palikdamas rankraštyje savo gyvenimo atsiminimus, kurių pirmoji dalis guli prieš mane kaip testamentas neįrašytas palikimas.

Pokalbių padrasintas, Kazys sykį prisitarė, kad būdamas Lietuvos Seimo nariu, mėgęs rašyti į laikraščius. Rašydavęs už save, bet dažnai pavaduodavęs kitus Seimo narius, kurie neturėdavo laiko ar sugebėjimų. Syki, įsidrąsinęs, jis mums paskaitė porą jumoristinių pasakojimų iš Floridoje besikuriančių pensininkų gyvenimo. Prispirtas, parodė ir savo parašytus atsiminimus, kurie šiandiena guli ant mano stalo.

Prie tų jo atsiminimų noriu stabtelėti kiek ilgiau. Įžangoje jis sakosi skaitęs įžymių žmonių biografijas, bet niekur neužtikęs paprasto ūkininko atsiminimų, o juk ūkininkas buvo vienas iš svarbesnių Lietuvos gyveni-

mo ramsčių. To skatinamas ir sumanęs rašyti savo gyvenimo istoriją.

Kazio Kudlos atsiminimus perskaičiau su dideliu dėmesiu. Autorius turi lengvą plunksną, vaizdingą kalbą, duoda galybes anų laikų kaimo gyvenimo ir buitės vaizdų, apsašo ūkininkavimo būdus, sąlygas, o drauge įpina savo paties gyvenimo įvykių, nuotykių. Skaitydamas užmiršti, kad skaitai ne vaizdžiai parašytą apysaką, bet tikro, šviesaus ūkininko gyvenimo istoriją.

Štai jis pasakoja, kaip jo vaikystėje imdavo javų derlių:

'... rugius kirsdavo ant trumpo koto įtaisytu dalgiu, vadinamu įskapte. Piovėjas vienoj rankoj laikydavo grėbliuką, su kuriuo palenkdamas rugius, o antrąją ranką su įskapte juos nukirsdavo. paskui grėbliuku nukirstus rugius suvoliodavo į pėdą. Viena rišėja spėdavo rišti trims kirtėjams.

Rugius kirsdavo su įskapte dėl to, kad nesusimaigytų šiaudai, nes iš jų darydavo kūlius stogui dengti, sukdamo griškstis linams rišti ir kt. reikalams.

Senukai ir mažamečiai rinkdavo pėdus į gubas. ... Kviečius ir vasarinius javus piaudavo su dalgiu ant ilgo koto, nes nebuvo svarbu, jei šiaudai ir susimaigys.'

Iš savo patyrimo valsčiaus viršaičio pareigose jau po I Pasaulinio karo, jis pasakoja sekančiai:

'Valsčiaus viršaitį galima palyginti su ūkyje esančiu piemenuku, kurį visi stumdo ir bara: ne tik šeimininkas, bet ir bernas, ir merga, dar ir pusbernis. Taip ir valsčiaus viršaitį: kas jo nestumdė? Apskrities viršininkas, agronomas, teisėjas, tardytojas, miškų urėdija, na, ir visų ministerijų departamentai. Užsimanys kuris nors iš jo žinių, kartais visai neįmanomą surinkti, ir rašo viršaičiui.

Kartą gaunu iš Sveikatos dept. raštą, kad praneštume kiek valsčiuje yra nėščių moterų. Na, ir išpildyk tokį reikalavimą! Negi viršaitis važinės ir spaudys tas moteris? Tais laikais dar moteris vengdavo pasisakyti, kad ji nėščia, slėpdavosi. Antra, argi trumpu laiku gali viso valsčiaus kaimus apvažinėti? O kiekvienas tokių raštų būdavo su priedu: už neišpildymą būsime baudžiami.

Pasitarę su sekretorium, nieko į tą raštą neatsakėme ir įsėgėme į bylą. Pakartotino reikalavimo nebuvo, matyt, ir kiti valsčiai neatsakė.'

Negaliu praleisti nepaminėjus jo atsiminimų iš pirmojo Lietuvos Seimo. Čia jis taip rašo:

'Antras prisimintinas įvykis buvo, kai valstiečių liaudininkų atstovas sleževičius kalbėjo iš tribūnos ir džiaugėsi Nepriklausoma Lietuva, Komunistų atstovas (jie viešai nesivadino komunistais, bet darbiečių atstovais), vep-

PRIEŠ TRISDEŠIMT METŲ...

JURGIS GLIAUDA

Nedaugiau, nemažiau, bet trys pilnos dekadės! Trisdešimt ilgų metų mano, tai intensyvesnio, tai atlaidesnio ryšio su Dirva. 1945 metais lapkričio pabaigoje Dirva įdėjo mano eilėraščių 'Lopšinė'. Tas švelnių sentimentų apvyniotas įvykis mielas prisiminti. Eilėraščių istorija tokia:

Gyvenome mes, pora šimtų lietuvių, Šveicarijoje, Yverdone. Atbėgėliams iš Vokietijos buvo rezervuotas puikus viešbutis LaPrairie, prieš karą skirtas globoti pinigings turistus. Kiekviena šeima turėjo atskirą, didelį kambarį. Buvo čia salės su veidrodžiais, skaityklos, biliardo kambariai, parkas ir ... saviveiklinė išeiviška iniciatyva. Bematant susikūrė liaudies šokių būrelis, chorelis, vaikų mokyklėlė. Atsirado ryšių su šveicarų visuomene. Ryšių tokių puikių, kad aš dabar, po trijų deka-

du, prorečiais, susirašinėju su šveicarais!

Atrodo, motinos dienos atšvęsti, 1945 metais, mums neseniai La Prairie komforte apsigyvenusiams, kilo iniciatoriams mintis parašyti kreipinį į vis dar šviežia nostalgija kupiną yverdonišką Lietuviją. Pasiūlė man. Tada sirgau, gulėjau lovoj. Kad būtų lengviau, sandariau ir jautriau, samprotavau, sueiliavau eilėraščių, pavadinau jį -- 'Lopšinė'. Eilėraščių publikai padeklamavo Jonė Pečiulytė, generolo Pečiulionio dukrelė. Su jo vaikais, Jone ir Tomu, ir jų motina, atkeliavome į Šveicariją iš Badeno pėsčiomis, per karo veiksmų zoną 1945 metais, per pat Jurgines.

LOPŠINĖ JURGIS GLIAUDA

*Svetimaj pastogėj,
Be brangios tėvynės,
Vai, užmik patogiai
Prie mamos krūtinės!*

*Užu uolų granito
Saulužėlė leidžias.
Jau šešėliai krito —
Melsvas rūkas skleidžias.*

*Tolimi kalnynai
Švyti, kaip pašvaistės.
Ir naktis kabina
Mėlynąją skraistę.*

*Susapnuok, vaikeli,
Gimtą mūsų padangę,
Mūsų vargšę šalį,
Lietuvėlę brangią,*

*Kur smagu kvėpuoti,
Kur gyventi miela,
Kur platu dainuoti,
Kur palikom sielą.*

*Susapnuok, kad bunda
Mūsų senovės plienas —
Laisvės varpas dunda,
Skelbia Laisvės dieną ...*

*Vis tamsyn šešėliai
Ant uolų granito —
O mūsų tėviškėlėj
Vis naktis be ryto.*

*Svetimaj pastogėj,
Be brangios tėvynės,
Vai, užmik patogiai
Prie mamos krūtinės!*

Yverdon, Šveicarija, 1945 m

Renginiui pasibaigus Jonė atėjo pas mus. Ji buvo susijaudinusi. Auditorija jautriai sutiko eilėraščių tekstą. Milžiniškų veidrodžių salėje mano kuklus tekstas priminė pernai apleistą tėviškę. Žmonos akys buvo ašarotos. Ir mano. Tokie mes buvome tada su pertemptais nervais. Tikrai mūsų Jurgis Jr. nesirūpino nė renginio šurmuliui, nei nostalgijai. Jis valdė traukinėlį, kurio vagonai buvo įvairių spalvų. Kada traukinėlis pravažiudavo pro tėvo lovą, garvežys gaudė 'Uū-ūū!' ir susidarydavo ekspresinio traukinio iliuzija ...

Bent trejetą mėnesių eilėraštas gulėjo stalčiuje. Žmona mokėjo jį mintinai ir

savo melodingu balsu, kurį vadinau 'kantilena', deklamuodavo nesudėtingas ir jautrias Lopšinės strofas.

Pasveikęs, išvykau dirbti į kalnus, į Mollendruz šlaitus kur kirtome krūmus ir rengėme ganyklas šveicariškom karvėms, apkabintoms varpais, metaliniais skrabalais. Dėl tų varpų atrodė kartais visas Jura kalnynas yra nesibaigiantis ksilofonas. Dirbome dėl frankų, kurių tada mums reikėjo. Ten rašiau, ant plataus kelmo, dar Vokietijoje suplanuotą romaną 'Akis už akį', kuris vėliau pavirto 'Namais ant smėlio'. Ketinau versti jį vokiečių kalbon. Rašyti sekėsi, išpūdziai buvo švieži ir skaudūs.

Viešbučio skaitykloje jau turėjome daug Amerikos lietuvių spaudos: Dirva, Vienybė, Amerika. Vėliau pradėjome gauti Draugą ir Naujienas. Vokietijos lietuvių leidinius pradėjome gauti daug vėliau.

Žmonai prinoko mintis, kad mylimai jos Lopšinei reikėtų platesnės auditorijos. 'Nusiųsk Lopšinę Amerikon!' Ir vėliau, Detrote, turiu prisipažinti, irgi žmonos raginamas, nugarūda 'Namus ant smėlio' į Draugo konkursą. Ir siųsdamas kartojau: 'Lietuvijai, apie vokiečių!' Kartojau be prošvaistės vilties laimėti.

Perrašiau Lopšinę mašinėlė, kurią gavau per a.a. Juozo Gabrio pagelbą iš šveicarų žydų šalpos dr-jos. Prašiau Balfą mašinėlę parūpinti. Atsakė neigiamai. Nusiunčiau oro paštu savo Lopšinę Dirvai ...

Mūsų lietuviškas 'heimas' visus spaudinius laikė skaitykloje. Ten pateko ir tas Dirvos numeris, kuriame buvo eilėraščių idėtas ...

Buvau susidraugavęs su a.a. gydytoju Jonu Augevičium. Tada jis jau buvo peržengęs šešiasdešimtį, bet buvo ėjimas par excellence! Jis buvo, kaip juodavomės, 'tiktai pora metų jaunesnis už mano tėvą', bet mane mėgo. Ilgomis valandomis kalbėdavome apie viską, kas įstringa galvon. Ryte, užsukęs skaityklon, jis pasiėmė Dirvą į savo medicinos kambarį. Jam patiko eilės! Man užėjus, jis parodė laikraštį, įrėmęs pirštą į puslapio apačioje idėtą Lopšinės tekstą. Žilagalvis daktaras pasisakė apsiverkęs ties strofa: 'kur gyventi miela, kur palikom sielą'. Aš susijaudinau nemažiau už savo vyresnį bičiulį, 'tai mano eilėraščių!' aš nuveblenau. Ir jis ir aš pamatėme eilių apačioje, ir kažin kaip šonam pakrypusį, autoriaus vardą, kurio daktaras ir nepastebėjo: J. Gliauda.

Prieš trisdešimtį metų nostalgijos žaizdos dar nebuvo pavirtę storais randais. Todėl nesistebėkite, kad romėnų teisės kanonus studijavęs vyras tada parašė lopšinę ...

KAI REIKIA VADUOTIS...

(Atkelta iš 9 psl.)

klausovus sužavėjo jos padainuota arija iš Madame Butterfly operos. Jei dar pastebėsime, kad dainininkė Liki-mo apdovanota gražia išvaizda ir sugeba grakščiai laikytis scenoje, tai maždaug ir turėsime prieš akis išvaizdą mūsų dainos meno puoselėtojos, kuri drąsiai ir sėkmingai eina tobulėjimo keliu. Žodžiu, jos atliktą programą svečiai sutiko su dideliu ir nuoširdžiu pritirumu.

Po koncerto daug kas solistę sveikino ir minėjo, kad ji turėtų suruošti savo atskirą rečitalį. Ji ketino tai padaryti kitais metais. Linkime sėkmės!

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

• **RENGINIAIS** lietuviška me gyvenime ypač gausus buvo lapkričio 22-23 d.d. savaitgalis Chicagoje. Šeštadienio, lapkričio 22 d. vakare Pick-Congress viešbutyje, Altos suvažiavimo proga rengtame bankete apie 450 lietuvių ir jų draugų pager-

bė žurnalistą W. Andersoną ir JAV Kongreso atstovą R. Derwinski. Tą patį vakarą Tautiniuose Namuose įvyko tradicinis operos balius. Svečių buvo pilnutėlė salė, atlikta įdomi meninė programa. Sekmadienio popietėje, Jaunimo Centro didž. salėje įvy-

ko jaunimo choro Audra ir studentų vokalinio vieneto Vaiva koncertas. Jo klausėsi pilna salė žiūrovų. Apie tuos neeilinius įvykius plačiau negaliu parašyti, nes gripas buvo paguldęs į lovą ir atskyręs nuo tokių įdomių renginių.

• **TRADICINĖ** laisvajam pasaulyje gyvenančių foto menininkų ir tos srities mėgėjų foto darbų paroda, kas antri metai organizuojama Lietuvių Foto archyvo, buvo atidaryta penktadienio, lapkričio 21 d. vakare Jaunimo Centro mažojo salėje. Į atidarymą susirinko daug visuomenės, ypač gražus būrys jaunimo, nes visa eilė jų atstovų išstatė savo nuotraukas. Parodos atidarymo metu buvo platinamas ir ką tik išleistas liuksusinis leidinys -- Paroda '74, kur sudėtos rinktinės nuotraukos su akademiškai parašyta foto menininko A. Grigaičio įžanga ir ištraukomis praėjusių metų parodos vertinimo Drauge ir Dirvoje. Iš to paties leidinio sužinome, kad praėjusiais metais su savo kūrinių parodoje dalyvavo 61 fotografas. Šiais metais fotografų skaičius sumažėjo iki 49 (dalinai pakenkė Kandos pašto streikas, nes lietuviai fotografai iš Kanados negalėjo savųjų nuotraukų atsiųsti). Aptardamas šią parodą, kun. A. Kezys, Lietuvių Foto archyvo vedėjas, man pastebėjo, kad šiemetinė paroda džiugina savo kokybe. Visu pirma, joje dalyvauja keli stambūs profesionalai: Uosis Juodvalkis, iš Providence, R.I., išstatęs 30 darbų. Tame skaičiuje rikiuojasi jautrūs gamtos peizažai ir visa eilė lietuvių senelių veidų iš Putnamo. Tai savita ir įdomi portretų galerija. 20-tį darbų išstatė ir profesionalas fotografas Aleksas Urba. Tai labai nuotaikingos detalės iš jo kelionių po Europą. A. Urbos objektyvas yra pagavęs gen. de Gaulle, prez., Kennedy ir kitų istorinių asmenybių portretus. Iš žinomų foto meno veteranų parodoje darbus išstatė V. Maželis, K. Daugėla, K. Laucius, davęs apie 10 portretų vyresniosios kartos lietuvių. Eilė jaunesnės kartos atstovų, anksčiau parodose pasirodydavę kaip bepradedantieji, dabar iškyla su akivaizdžia pažanga. Tokių tarpe kun. A. Kezys mini K. Norvilą, J. Vaičiūną, E. Būtėną. Žinomas foto menininkas A. Grigaitis šių metų parodoje įdomus tuo, kad daro kūrybinius eksperimentus su spalvotomis nuotraukomis. Per pirmas dvi dienas foto parodą aplankė 500-600 žmonių. Po atidarymo įvyko vakaronė kavinėje, kur A. Urba, ilgą laiką dirbęs Playboy magazine, dabar turįs savo žinomą foto studiją ir nuolatos keliaująs apie pasaulį, parodė įdomių savo spalvotų nuotraukų skaidres. Ne viena tų nuotraukų daryta iš helikopterio, fotografui pusiau išlindus lauk iš kabinos.

• **PRAEJUSIAIS** metais, rašydamas apie foto parodą Dirvoje, pastebėjau, kad premijuojant nuotraukas turėtų būti dvi grupės -- spalvotų ir juoda-balta. Parodos rengėjai į tai atkreipė dėmesį ir šiemet premijos buvo skiriamos lygiai abiem grupėms. Premijų komisiją sudarė dail. A. Kurauskas, skulpt. P. Aleksa ir foto menininkai K. Izokaitis ir U. Juodvalkis. Nespaltvotų nuotraukų grupėje I premija paskirta J. Salušai, II -- G. Vaitienei, III -- E. Būtėnui (jis yra ir Dirvos foto bendradarbis). Spalvotų nuotraukų grupėje I premija paskirta R. Bartuškai (antri metai iš eilės), II -- A. Prapuoleniui ir III -- T. Gaidelytei (pačių jaunųjų fotografų atstovei). Premijos buvo įteiktos parodos atidarymo metu gausiems dalyviams smarkiai plojant. Malonu, kad foto menas traukia lietuvių, ypač jaunimą ir kad darbų kokybė visais požiūriais auga. Padėka Lietuvių Foto archyviui ir jo vedėjui už nuolatinį skatinimą, iniciatyvą ir premijų fondo sudarymą.

• **DAŽNAS** iš mūsų šiais laikais pasigenda gyvos, taiklios patriotinės poezijos, kuri verstų mus susimastyti ar gerai atliekam savo tautines pareigas Lietuvai ir lietuviui artimui; kuri pakeltų mus dideliems, garbingiems žygiams ir t.t. Ką tik iš spaudos išėjo dr. S. Aliūno poezijos rinkinys 'Alijošiaus lapai' su humoristo A. Gustaičio įžanginiu žodžiu, patraukliai dail. M. Ambrozaitienės apipavidalintas. Skaitydamas lapą po lapo, tikėjau surasti humorą, o suradau taip pasiilgtą tikrą patriotinę lyriką.

M.K. ČIURLIONIO MINĖJIMAS

Didžio lietuvių kūrėjo M. K. Čiurlionio minėjimas, rengiamas Chicagoje, Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 S. Kedzie Ave.), gruodžio 7 dieną 3:30 p.p. Programoje: dail. A. Kurauskas supažindins su M.K. Čiurlioniu dailininku, kuo jis savitas ir iškylus ne tik lietuviškame, bet ir visuotiniame meno pasaulyje; pianistė Birutė Nasvytytė-Smetonienė supažindins su M.K. Čiurlionio muzikine kūryba ir škambsins jo kūrinius. Be to, M.K. Čiurlionio paveikslų reprodukcijos, skaidrės ir kt.

Minėjimą praves aktorė Zita Kevalaitytė-Visockienė. Lietuviškoji visuomenė kviečiama šiame minėjime gausiai dalyvauti. Rengėjai: Lietuvių Moterų Federacijos Chicago Klubas ir Lietuvių Tautiniai Namai.

KOČIOS LIETUVIŲ TAUTINIUOSE NAMUOSE

Lietuvių Tautiniai Namai, kaip ir pereinamais metais, ruošia savo nariams ir svečiams bendras lietuviškas kūčias, sekmadienį, gruodžio 21 d. 5 val. p.p., nuosavoje pastogėje, 6422 S. Kedzie Ave.. Dalyviai moka \$8 asmeniui. Pra-

šoma nedelsiant rezervuoti vietas, telefonais: 523-0227 -- Juozas Andrašiūnas, arba 778-7707 -- Bronius Kasakaitis. Kūčiose dalyvauti kviečiami visi-os su savo artimaisiais.

AUKOS DIRVOS ATSTATYMU

DIRVOS ATSTATYMO KOMITETO CHIKAGOJE SURINKTOS AUKOS

K. Pocius	750.00
Amerikos Lietuvių Taryba	300.00
ALTS Chicagos Sk.	200.00
M. Rudys	100.00
Balfas	100.00
P.I. Vebra	100.00
C.G. Modestas	100.00
S.S. Jurkunai	100.00
S. Rudokas	100.00
Liet. Žurnalistų S-gos	
Centro Valdyba	100.00
S.D. Adomaitis	50.00
A.B. Kremeris	50.00
G. Maldėnas	35.00
J. Jurevičius	100.00
Kauno Jėzuitų Gimnazijos	
Suvažiavimas	25.00
Dr. J. Gečas	25.00
J. Andrašiūnas	25.00
K. Šidlauskas	15.00
J. Turčinskas	30.00
E.G. Songinai	20.00
K. Bartašius	20.00
J. Matusevičius	25.00
A.J. Cukurai	20.00
A. Paškonis	25.00
A. Šeštokas	20.00
Dr. J. Bartkus	10.00
P. Balandis	10.00
P. Steikūnas	50.00
Dr. Gečas	25.00
K. Juškaitis	10.00
A. Plaušinitis	25.00
A.T. Plytnykai	25.00
J. Kijauskas	10.00
E.A. Švažė	25.00
L. Griauzdienė	5.00
Stasys Petokas	20.00
J. Grigalaukas	10.00
L. Valančius	10.00
K.G. Maldėnai	35.00
V. Lenkevičienė	10.00
V. Labanauskas	10.00
K. Burba	10.00
K. Gliozeris	10.00
Nežinomi Aukotojai	20.00
Pr. Ačienė	5.00
Vincas Ankus	10.00
L. Baltrušaitienė	10.00
Julia Bičiūnienė	25.00
Ona Biežienė	100.00
Cicero Šaulių Kuopa	
'Klaipėda'	20.00
Dr. Z. Danilevičius	20.00
Bronė Dikininė	5.00
Paulius Galėnas	10.00
R. Giedraitis-Spalis	200.00
Regina Jasiūnas	10.00
Rimas Keliuotis	10.00
B. Liudžiūtė	5.00
E. Mikalonienė	1.00
L.A. Odinas	2.00
DDS L. Petrauskienė	10.00
Dr. A.G. Pustelnikas	100.00
M. Reklaitis	25.00
Vytautas Reklis	5.00
Marija Remienė	5.00
Jonas Savickas	5.00
Pranas Sekmokas	25.00
Juozas Skeivys	2.00
L.L. Šmulskščiai	25.00
S. Švedas	25.00
Šarūnas Valiukėnas	15.00
V. Vasys	5.00
E. Vengianskas	20.00
N. Zakaras	2.00
Ed. Zitkus	25.00

(Bus daugiau)

GARBĖ LIETUVIŲ IŠEIVIJAI!

PRAEJUSI VASARA IR RUDUO LIETUVIŲ FONDUI NEBUVO SAUSI

PAGRINDINIAI DUOMENYS

Narių įnašų 1975 m. spalio mėn. 31 d.	\$10817/4.79
Narių skaičius	3986
Paskirstyta lietuviškiems reikalingam	\$ 337362.00
Iš 1975 metų pelno bus paskirstyta	\$ 40000.00
Numatomos 1975 metų pajamos	\$ 60000.00

Sąrašas narių, atsiliepusių į Dr. Razmos laišką, įstojusių naujai ir padidinsius savo įnašus:

Aginskas, Vytautas, Chicago, Ill.	Lauraitis, Kazys ir Juzefa, Hinsdale, Illinois
Avižienis, Algirdas, Chicago, Ill.	Leugoud, Edward, San Francisco, California
Baronas, Aloyzas, Chicago, Ill.	Lioventas, Jonas, Grand Rapids, Michigan
Bernotas, Stasys, Chicago, Ill.	LB Hot Springs Apylinkė, Hot Springs, Arkansas
Budrys, Pranas, Rochester, N. Y.	Manelis, Joseph, Davis, California
Burkūnas, Andrius, St. Charles, Ill.	Malinauskas, Jonas, Arlington, Mass.
Cernius, Rimas, Chicago, Ill.	Marchertas, Algirdas ir Raminta, Hickory Hills, Illinois
Cernius, Kazys ir Filomena, Chicago, Ill.	Mažeika, Juozas ir Genovaitė, Chicago, Illinois
Cirtautas, Napoleonas, Wyandotte, Michigan	Milčienė, Agota, Manchester, Conn.
Kun. Dabušis, Viktoras, Paterson, N. J.	Mikeliūnas, Jonas, E. Chicago, Ind.
Dailidė, Vincas, Baltimore, Maryland	Inž. Mikaila, Jurgis ir Marija, Riverside, Illinois
Degutis, Kazys, Linden, N. J.	Musteikis, Kazys ir Genovaitė, Chicago, Illinois
Dekeris, Jonas, Cicero, Illinois	Narvydas, Jonas, Seaford, N. Y.
Drabišius, Petras, Cleveland, Ohio	Pakeltis, Kazys ir Jadvyga, Chicago, Illinois
Gailiūsis, Antanas ir Leokadija, Philadelphia, Pa.	Rev. Palukaitis, Teofilus, Pittsburg, Ca.
Gavelis, Vytautas ir Albina, East St. Louis, Ill.	Paulius, Algis, M. D., Carpentersville, Illinois
Gencius, Jurgis, Chicago, Ill.	Tėvai Pranciškonai, Brooklyn, N. Y.
Gimžauskas, Kazys ir Eugenija, St. Petersburg, Florida	Pūdyraitis, Klausutis, Palos Hills, Illinois
Grybauskas, Juozas, Hot Springs, Arkansas	Pukas, Antanas, Richmond Hill, N. Y.
Gureckienė, Marija, Waterbury, Conn.	Pūkelevičiūtė, Birutė, Chicago, Ill.
Gylis, Povilas ir Birutė, Olympia, Washington	Pačičauskas, Kazys, St. Petersburg, Florida
Jackūnas, Vladas, Washington, D. C.	Prunskis, Albina, M. D., Chicago, Ill.
Janušas, Stasys, M.D., Golconda, Ill.	Razma, Antanas, M.D., Joliet, Ill.
Jancauskas, Donatas, Jacksonville, Florida	Remienė, Marija, Riverside, Illinois
Jasėnas, Kazys ir Liudvika, Deltona, Florida	Rukuiža, Česlovas, Berwyn, Illinois
Prof. dr. Jučaitis, Pranas, Rockyriver, Ohio	Sabanas, Jonas, Chicago, Illinois
Dr. Jonikas, Petras ir Ona, Riverside, Ill.	Sark Assn., Chicago, Illinois
Lietuviai Jėzuitai, Chicago, Illinois	Sirmenis, DDS, Penn Yann, N. Y.
Kalvaitis, Antanas, Chicago, Ill.	Simukėnaitė, Felicija, Grand Rapids, Mich.
Kavaliuskas, Pranas, Chicago, Ill.	Stankus, Constantine, Oak Lawn, Ill.
Kazlauskas, Ignas, Great Neck, N. Y.	Staniškis, Bronius ir Sofija, Detroit, Michigan
Kezys, Jurgis, Hot Springs, Ark.	Tijūnas, Jonas, Chicago, Illinois
Kindurys, Alfonsas ir Ona, Gulfport, Florida	Rev. Trimakas, Kęstutis, Forest Park, Illinois
Dr. Kilmas, Antanas ir Danguolė, So. Rochester, N. Y.	Inž. Vaičiaitis, Jonas, Akron, Ohio
Klova Vincas, Bell Gardens, Calif.	Vembrė, Juozas, So. Boston, Mass.
Kojelis, Daina E. Chicago, Ill.	Vilinskas Stasys ir Leokadija, Windsor, Conn.
Končė, Alvydas, M. D., Chicago, Ill.	Vilinskaitė, Julė, Windsor, Conn.
Dr. Krivickas, Domas ir Gražina, Glendale, Maryland	Vilinskas, Petras, Lemont, Ill.
Kisieliū, Alfonsas, M. D., Sidney, Ohio	Viščinis, Miroslava, Brockton, Mass.
Lalas, Petras ir Vytautas, Greenbush, N. Y.	

Sąrašas narių, atsiliepusių į dr. Razmos laišką ir pasižadėjusių artimiausioje ateityje padidinti savo įnašus:

Abromaitis, Vytautas, Putnam, Conn.	Končė, Antanas ir Marija, Chicago, Illinois
Ambrozaitis, Kazys, M. D., Chesterton, Indiana	Kriaučiūnienė, Rožė, Chicago, Ill.
Andriukaitis, P. ir B., Chicago, Ill.	Krokys, Bronius ir Julė, Rochester, N. Y.
Balukas, Gediminas, M. D., Chicago, Illinois	Rev. Kmita, Peter, Paterson, N. J.
Belickas, Antanas ir E., Evergreen Park, Illinois	Kutkus, Vytautas, Dearborn, Mich.
Baras, Stasys, Chicago, Illinois	Linkus, K. ir M., Oak Lawn, Illinois
Budas, Stasys, Lemont, Illinois	Inž. Naudžius, Viktoras ir Aldona, Chicago, Illinois
Dr. Čerškus, Antanas, Chicago, Ill.	Rėklaitis, Antanas, Chicago, Illinois
Gustonių sodžius, Chicago, Illinois	Rimavičiai, Algirdas ir Janina, Phoenix, Arizona
Jankūnas, Kazimieras, Lodi, N. Y.	Sark Assn., Inc., Chicago, Illinois
Juknelis, Kazys, Melrose Park, Ill.	Valaitis, Jonas, M. D., Western Springs, Illinois

Sekdami šių asmenų pavyzdžiu, atsiliepdime į antrąjį dr. A. Razmos laišką, siūskime aukas Lietuvii Fondui adresu: 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629. Visų aukojusių pavardės vėliau vėl bus paskelbtos spaudoje.

MIKO ŠILEIKIO APŽVALGINĖ PARODA

ANTANAS NAKAS

Š.m. spalio 4 d. Chicagoje, Midland Savings naujose patalpose buvo atidaryta Miko Šileikio tapybos darbų apžvalginė paroda.

Dailininkas Šileikis yra plačiai žinomas dailininkas ne tik Chicagos lietuviams, bet ir svetimtaučiams. 1923 metais baigęs Chicagos Meno Institutą, jis iki šiam laikui kūrybingas ir veiklus. Jo paveikslai, išstatyti miesto centro įvairiose galerijose, buvo atžymėti ir gavo premijas. Šileikis Chicagoje yra tiek populiarus, kiek savo laikui Clevelande buvo žinomas dailininkas Vaikšnoras.

Šileikį tenka priskirti prie impresionistinės mokyklos atstovų. Specialybė: aliejinė tapyba, peizažas, portretas ir akvarelinė tapyba. Nuo 1930 metų maždaug iki 1974 m. Naujienose redagavo meno žinių skyrių. Be to, yra paskelbęs daugybę meno kritikos ir meno teorijos straipsnių periodikoje ir žurnaluose. Beveik kiekviena didesnė Chicagos meno paroda buvo ir yra jo žinoviškai recenzuojama lietuvių spaudoje.

Šileikis geras portretistas tačiau ankstyvesniuose darbuose galima pastebėti kai kurių trūkumų. Pav. Siuvėjas – 1932 m. portretas – atliktas labai subtiliomis spalvomis ir švelniais brūkšniais tačiau viena jo ranka neturi reikiamos proporcijos. Petrausko ir Modelio portretų veidai pilki, anemiški, tapybiškai neišryškinti. Bet už tai Autoportretas puikiai pavykęs darbas, vertas pasigėrėjimo tapybinis kūrinys.

Šileikiui vienodai svarbūs įvairūs tapybos žanrai: portretas, peizažas ir natūrmor

tas. Šioje srityje dailininkas yra nupiešęs nemažai gerų paveikslų, kurie ilgam išliks kaip liudininkai jo neeilinio talento. Šileikio darbuose pasigendama figūrinių kompozicijų, kuri vienodai svarbi kai ir kiti tapybos žanrai, kurios poveikis žiūrovui neginčijamai didelis.

Savo tapyboje jis dažnai darniai moka sujungti daugelį tapybos komponentų: – kompoziciją, piešinį, formą, koloritą. Ypač savo peizažuose išryškina gamtovaizdžio konstruktyvumą, jo privalumus. Imkime šios parodos keletą pavyzdžių: Gėlynas, Vyšnių žydėjimas, Magnolija, Atodrėkis, Sena bažnyčia, Prie upės, ir dar kitus. Čia visur ryškiai prasiskleidžia dailininko meilė gamtai ir sugebėjimas perkelti matomas 'vizijas' į drobę, kad ir kiti galėtų Dievo kūrinį grožiu pasidžiaugti. Žaliuojančio sodelio gėlės, kurias nupiešė dailininkas rudenių nuvyt, bet perkeltos į drobę, jos ir žiemą džiugins mūsų akis. Pagal vieną rašytoją, menas nelaimi karų, bet civilizacijai žlugus, tai vienintelis dalykas, kuris išlieka.

Šileikis dar nesenai dailininkas. Jis dar neturi 80 metų, jam keturis kart po 20 tik tai. Dažnas jo talentas prasi veržia ir pražysta kaip fantastiškos, įvairiaspalvės gėlės vasaros, rudens ir žiemos laikotarpiais. Pavasaris – jo brolis, kurį jis sveikina ir piešdamas gamtoje, savo ilgesį tada išlieja drobėje.

Dėl jo inteligencijos ir malonaus būdo, visi jį gerbia ir myli. Daugelis gėrasi jo jaunatviška kūryba.

Parodos atidarymo dieną atsilankė virš 200 žmonių ir išpirkto nemažai jo paveikslų.

Chicagos padalinio naujai valdybai perimant pareigas. Iš kairės: V. Aleksandriūnaitė – narė, K. Bakšytė – sekretorė, M. Šimkus – Korp. vyr. Valdybos pirmininkas, dr. Ž. Modestienė – pirmininkė, A. Augaitis – vicepirmininkas, A. Juodvalkis – išd. ninkas, A. Plaušinitis – arbiter elegantiarum. Prie vėliavos stovi G. Valiukėnas, R. Česas ir M. Kasniūnas.

KORP! NEO-LITHUANIA ŠVENTĖ

ANTANAS JUODVALKIS

LST Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinys metinę sukaktį atšventė 1975 m. lapkričio 15 d. Šventę pradėjo pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Mišių metu, lietuviškas giesmes giedojo patys korporantai. Po pamaldų buvo pagerbti kritusieji už Lietuvos laisvę ir padėtas gyvų gėlių vainikas prie paminklo. Po pagerbimo didelis būrys korporantų nuvyko į šv. Kazimiero lietuvių kapus. Šiuo metu tenai ilsisi mūsų 32 korporantai. Mirusių kolegų prisiminimas yra graži ir prasminga tradicija.

Vakare šventė buvo tęsiama Lietuvių Tautinių Namų salėje. Salė buvo papuošta Korp! Neo-Lithuania herbu ir spalvomis. Iškilminga sueiga pradedama vėliavos įnešimu. Už garbės stalo išsirykiuoja valdyba: vyr. valdybos pirm. M. Šimkus, padalinio pirm. A. Jonušas, vicepirm. dr. V. Dargis ir narys E. Kniukšta (trūksta mirusio sekretoriaus R. Šiaudikio

ir pasitraukusio išd. M. Kasniūno), gale stalo tėvūnas Paukštys ir arbiter elegantiarum A. Plaušinitis.

Nuskamba Lietuvos himnas ir minutės susikaupimu pagerbiami mirusieji korporantai. Pirm. A. Jonušas sveikina susirinkusius svečius, filisterius ir senjorus. Savo kalboje žvilgteli į korporacijos nueitą kelią ir pristato tris naujus senjorus. Spalvingų ceremonijų metu vyr. dainininkas V. Mažeika veda spalvų dainą – Lietuva brangi, o pirmininkai M. Šimkus ir A. Jonušas, asistuojant arbiter eleg. A. Plaušinitis, naujesiems senjorams – broliams Vytui ir Algiiui Ankams ir Linui Regiui uždeda spalvas. Skaitoma priesaika ir bučiuojama vėliava. Visa salė sveikina naujuosius senjorus. Tėvūnas taria atsiveikimo žodį buvusiems 'fuksams', pirmininkas sveikina naujuosius korporantus, o pakeltųjų vardu žodį taria L. Regys.

Šventės proga, sveikini-

mus perdavė vyr. valdybos pirm. M. Šimkus, T.A. Sambūrio pirm. K. Kasakaitis ir Sūduvos Korp! A. Regis.

Baigiant iškilmingą sueigą Arbiter eleg. A. Plaušinitis pristato naują valdybą: pirm. Živilė Modestienė, vicepirm. Algis Augaitis, sekr. Kornelija Bakšytė, narė Vyta Aleksandriūnaitė ir išd. Antanas Juodvalkis.

Naujosios valdybos vardu žodį taria pirm. dr. Ž. Modestienė. Tarp kitko ji pareiškė 'žinau gerai, kad didelių kalnų nenuversiu, bet kiek galėdama, stengsiuosi tuos kalnus pajudinti. Tie kalnai esame mes patys. Pajudėkime kanų viršūnės – Neo-Lithuanijos filisteriai į didįjį korporacijos kelią!'

Šventė baigiama Gaudeamus. Šventės programą sklandžiai pravedė eleg. A. Plaušinitis.

Po iškilmingos sueigos, nariai ir korporantai vaišinosi skania vakariene ir linksminosi grojant jaunųjų orkestui 'Vytis'.

Korporacijos išd. papildyti, B. Augaitienė ir R. Gulbinas 'rožių valsui' žiedą parduoda p.p. Jurkūnams.

Linas Regis, Algis Ankus ir Vytautas Ankus pakeliami į senjorus. Priesaiką skaito pirm. A. Jonušas, asistuojant vyr. valdybos pirm. M. Šimkui ir arbiter elegantiarum A. Plaušinitis.

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

Į AMŽINYBĖS ARUODUS

Lietuvos pavasarių išau-ginta, karo audrų ir emigra-cijos subrandinta, į amžino-jo gyvenimo rudens aruodus iškeliavo Vitalija Radzevičiū-tė-Tamulionienė, su savimi išsinešdama paskutinius auk-sinio rudens dienos saulės spindulius.

Iš prigimties linkusi į gro-žį ir meną, mėgusi sceną, iš-raiškos menus, ji savo polė-kiais ir talentais spinduliavo į aplinką, artimuosius, jauni-mą, su kuriuo dirbo daugelį metų. Studijas pradėjusi Vytauto Didžiojo universite-te Kaune, jas baigė Grenob-lio universitete ir į Lietuvą grįžo su prancūzų ir literatū-ros diplomu. Velionė 1941 m. ištekojo už Antano Tamulionio, sukurdamą lituvių pe-dagogų ir patriotų šeimą.

Gyvenimo Paryžiuje įtaka ilgą laiką reiškėsi jos gyve-nime, palietusi skoni litera-tūros bei kitų meno šakų sri-tyje. Iki pat mirties mėgo daug skaityti, ypatingai sek-dama vokiečių ir prancūzų li-teratūrą. Jos skonio įtakoje išaugo dukra Danguolė, kuri sekdamą motinos pėdomis, pernai išigijo prancūzų kal-bos ir literatūros daktarą Western Reserve universi-tete.

A. a. Vitalija Tamulionienė, jaunystėje energinga, sociali ir linksma, mokytojaudama Kybartų gimnazijoje, buvo besimokančių mergaičių la-bai mėgiama. Gimnazijos inspektorės pareigas ėjo su

meile jaunimui ir pedagogi-nės disciplinos deriniu. Nesi-ribodama dalykinių dėstymu ji skatino moksleivius domė-tis scenos menu, rašė, statė ir režisavo vaidinimus, minė-jimus, organizavo tautinių šokių šventes, ir tą darbą tę-sė vėliau toli nuo savo gimtų-jų namų, karo bangos nu-blokštą į Austriją, o vėliau Clevelando lietuviškose mo-kyklose. Clevelande buvo viena pirmųjų mokytojų, dėščiųjų šv. Jurgio parapi-jinėse mokyklose lietuvių kalbą. Ypatingą meilę ir pri-sirišimą jai juto patys mažie-ji mokiniai, ne kartą rodyda-mi savo jaudinančią meilę mokytojai mokyklos krizių metu. Įsikūrus vysk. Valan-čiaus lituanistinei mokyklai, ji joje dėstė virš dešimties metų, o jos vyrui, Antanui Tamulioniui perėmus vado-vavimą mokyklai, tapo tos mokyklos neapdainuota me-no ir parengimų vadove. Su-organizavusi tautinių šokių grupės branduolį, į talką pa-sikvietė Liudą Sagi, kuris iš to branduolio sudarė vėliau pragarsėjusią 'Grandinėle'.

Šalia mokytojos, motinos, šeiminkės pareigų, ji mėgo padėti tiems, kuriems buvo reikalinga pagalba. Kelioms savo gimtojo miesto šeimom padėjo įsikurti Clevelande, surasdama jiems butą ir dar-bą. Atliekamu metu savo na muose ruošdavo repeticijas, mokydavo mergaitės eilėraš-čių, rinkdavo medžiagą vai-

A.A. Vitalija Tamulionienė su jauniaisiais lituanistinės mokyklos auklėtiniais.

dinimams ir ieškojo idėjų jaunimo skoniui lavinti.

Jei Vitalija Tamulionienė ėjo per gyvenimą, kaip kukli laurų nesiekianti asmenybė, tai jos mirtis, palietusi šim-tus jos buvusių mokinių, ben dradarbių, kaimynų, į pasku-tinio atsisveikinimo valandą sutraukė minią žmonių. Pa-šarvota gėlėse paskendusiam karste, su tautiniais dra-bužiais, su vysk. Valančiaus mokyklos vėliava galvugalyje, ji ir mirties valandoje buvo ne mirties palaužta lie-tuviška eglė, bet lietuviškos mo-tinos, mokytojos ir patriotės nemirštantis simbolis, atsirė mės į amžinybės slenkstį.

Po šv. Rožančiaus, kuriam vadovavo trys kunigai – klebonas kun. B. Ivanauskas, klebonas kun. G. Kijauskas, SJ., ir kun. P. Dzegoraitis, atsisveikinimo valandą jaut-riai pravedė buvęs velionės mokinys ir kaimynas iš Lie-tuvos A. Kasulaitis. LB švie-timo Sekcijos vardu su velio-ne atsisveikino mok. Žilionis Clevelando ateitininkų var-du kalbėjo p. Vaičeliūnienė. Kybartietis S. Orantas atsi-sveikino kaimynų ir bičiulių

vardu. Buvusių abiejų litua-nistinių mokyklų mokytoja, pagerbė šv. Kazimiero mo-kyklos direktorė V. Auguly-tė ir vysk. Valančiaus lit. mo-kyklos direktorė A. Balašai-tienė. Tarp atsisveikinimo kalbų Živilė Kliorytė ir Vy-tautas Kliorys skaitė maldų ir psalmių ištraukas. Daly-viams buvo graudu ir malo-nu išklausyti velionės duk-ros padėkos žodį, kurio pag-rindinė mintis, cituojant mo-tinos gyvenimo šūkį, 'bus ge-rai', nežiūrint to momento skausmo, aidėjo tikra krikš-čioniška viltimi.

Pirmadienį po laidotuvių, kuriose dalyvavo didelis bū-rys artimųjų ir bičiulių, pus-ryčių metu jautrią kalbą tarė Čiurlionio Ansamblio įkū-rėjas ir dirigentas Alfonsas Mikulskis, apdovanodamas šeimos narius ir artimuosius plokštelėmis 'Vaidilų Kank-lės', kaip ilgalaikį prisimini-mą, taip tinkantį velionės at-minčiai.

• Apdraudos reikalais ge-riausius patarnavimus gau-site kreipdamiesi į Z. Obe-lenį tel. 531-2211.

LANKYS SERGANČIUS IR SENESNIUOSIUS

Sekant jau išgyvenusią tradiciją, prieš Kalėdas bus aplankomi Clevelande ir apylinkėse gyvenę senesnio am-žiaus lietuviai ir sergantieji. Lankys, su kukliomis dova-nomis, ateitininkai, skautės ir skautai.

Jeigu kas žinotų, kuris lietu-vių yra sunkesnėje padėtyje ar norėtų ieteikti aukas, pra-šome skambinti tel. 481-1016 arba rašyti Lietuvių Ben-druomenės Socialiniam Sky-riui: V. Bacevičius, 17938 Neff Rd., Cleveland, Ohio, 44119.

JAUNIMO VEIKLA

Lapkričio 20 d. Lietuvių Namų jaunimo kambaryje įvyko Cleveland State Uni-versiteto Lietuvių Studentų Klubo susirinkimas. Grupė studentų, po trumpo klubo istorijos, diskutavo artėjantį studentų suvažiavimą Mont-realyje ir ateities projektus: knygų vaju – surinkti lietu-viškų knygų Universiteto knygynui, Lietuvių Darželio perkėlimą prie dabartinių Lietuvių Namų, jaunimo ren-giamą Vasario 16 d. minėji-mą, paruošimą 'Ethnic Heri-tage' programos universite-te naudojant skaidres apie Lietuvą ir sudarant parodė-lę, ir informacinį parengimų centrą. Tai reikalaus daug darbo, bet bendromis jauni-mo jėgomis bus galima viską atlikti.

Nebuvo jokios abejonės, kad lietuviška jaunimo veik-la yra gyva Clevelande; nebuvo jokios abejonės, kad lietuvių jaunuoliams, lankan tiems universitetus, rūpi sa-vo tautybė.

CSU Lietuvių Studentų Klubo pirmininku yra Algis Nagevičius, sekretorius – Romas Plodžinskas, išdinin-kas – Algis Gudėnas ir Uni-versiteto patarėjas – profe-sorius dr. R. Kašuba.

Remkime šį klubą ir daly-vaukime jų rengiamuose šokiuose artėjančioje Kalė-dų dienoje!

(J.I.)

CLEVELANDO PARENGIMU KALENDORIUS

• GRUODŽIO 6-7 D. kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos 5 metų sukakties minėjimas.

• GRUODŽIO 13 D. kon-certas Naujoje parapijoje.

• GRUODŽIO 24 D. Ben-dros Kūčios Naujosios Para-pijos salėje.

• GRUODŽIO 31 D. Nau-ju Metų sutikimas. Rengia LB Clevelando apylinkė.

1976

• SAUSIO 4 D. šv. Kazi-miero lituanistinės mokyk-los Kalėdų eglutė.

• SAUSIO 11 D. 4 val. p.p. Naujosios parapijos salėje prel. M. Krupavičiaus 5 me-tų mirties sukakties minėjimas.

FREE... SUPER GIFTS AT SUPERIOR SAVINGS!

RCA 17" Color TV for Certificates of Deposit

Limited offer while supply lasts.

- Deposit \$1,600, 4-year maturity and get the TV set now.
- Deposit \$2,500, 29 months maturity and get the TV set now.
- Deposit \$5,000, 14 months maturity and get the TV set now.

TELEVISIONS BASED ON DISCOUNT CERTIFICATES. Penalty is imposed for early withdrawals.

Open a new account or add to your present Savings Account and get 5 1/4% daily interest PLUS...

Corning Ware 9-inch Pie Plate for a deposit of \$250 or more.

Irvinware's Gourmet Susan for a deposit of \$500 or more.

Corning Ware Petite Fours Set for a deposit of \$1,000 or more.

Deposits must remain at least one year.

Open Saturdays
Closed Mondays

Also available are 7 1/4% C.D.'s for 6-year maturity in \$1,000 units.

Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

MAIN OFFICE
798 East 185th Street

SUPERIOR OFFICE
6712 Superior Avenue

EUCLID OFFICE
13515 Euclid Avenue

CEDAR OFFICE
14406 Cedar Road (near Green)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

BENDROS KUČIOS

Skautininkų Dr-vė Clevelande ruošia bendras Kūčias š.m. gruodžio 24 d. Dievo Motinos N.P. parapijos salėje. Pradžia 8 v.v. – Kūčios 9 val. vakare.

Norintieji dalyvauti bendrose Kūčiose, prašomi registruotis iki gruodžio 15 d. pas Dalia Orantaite – tel. 944-7438, arba pas A. Petuškauskienę – tel. 531-3872. Kaina \$5 asmeniui. Dalyviai moka \$5 asmeniui.

• **PILNAM DRAUDIMO** patarnavimui kreipkitės pas State Farm agentą Kęstutį Gaidžiūną, tel. 289-2128.

PAREMKIME P. AMERIKOS JAUNIMĄ

Pianistas V. Puškorius

Su Lietuvos Vyčių ekskursija Pietų Amerikoje 1972 m. lankėsi mūsų jaunas pianistas Vytautas Puškorius. Jis ten koncertavo ir turėjo progų arčiau pažinti jaunuomenės nusiteikimus, rūpesčius ir nedarumus. Tie išpūdžiai o taip pat ir jautri lietuviška jauno patrioto širdis skatino

Pianistas Antanas Smetona šį šeštadienį, gruodžio 6 d. 7 v.v. Lietuvių Namuose, kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos šventėje, duos piano koncertą. Programoje Čiurlionio, Beethoveno, Scarlatti, Ravel ir Chopin kūriniai.

V. Puškorių koku nors būdu ateiti jiems į pagalbą.

Tą jo norą realizuoti apsiėmė Clevelande veikiąs Saleziečiams Remti Komitetas, kuris š.m. gruodžio 13 d. Dievo Motinos N.P. salėje ruošia Vytauto Puškoriaus piano koncertą. Visas koncerto pelnas, o taip pat ir pianisto honoraras numatomas skirti P. Amerikos lietuvių jaunimui.

Talentingas, jau spėjęs sėkmingai pasireikšti muzikas, kilnus koncerto rengėjų tikslas yra, be abejonės, verti nuoširdaus Clevelando lietuvių visuomenės dėmesio ir dosnios jų paramos.

Koncerto rengėjų pastangos sutampa ir su visos Lietuvių Bendruomenės pastangomis organizuojant ir telkiant lėšas III PLJK-sui, kurs įvyks P. Amerikoje. Didžioji tų lėšų dalis kaip tik ir bus panaudota paremti P. Amerikos lietuvių jaunimui. Taigi ir V. Puškoriaus kon-

certo pelnas, tur būt, bus priskaitytas prie tos didžiulės kvotos, kurią sukelti įpareigota Clevelando lietuviškoji kolonija? LB Clevelando apylinkės valdyba, kuriai pavesta ši vaju praveisti, savo laiku kreipėsi į eilę organizacijų, prašydama ir įtaigodama įvairiais būdais prisidėti prie vaju kvotos išpildymo. Saleziečiams Remti Komitetas čia rodo gražų pavyzdį.

(pk)

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkų Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Detroito lietuviai

ANTANAS GRINIUS

M.K. ČIURLIONIS
DETROITE

Detroito lietuvių organizacijų sudarytas specialus komitetas didžiajam lietuviui – dailininkui ir muzikui M.K. Čiurlioniui pagerbti, kviečia visą lietuvių visuomenę dalyvauti minėjime, kuris įvyks šį sekmadienį, gruodžio 6 d.

Čiurlionio minėjimą pradėsime pamaldomis, kurios bus atnašaujamos visose trijose lietuvių bažnyčiose 10 val.30 min. Vieša ir iškilminga akademija bus pradėta 3 v.p.p. Mercy kolegijos McAuley auditorijoje (8200 Outer Dr. ir Southfield). Pagrindinę paskaitą skaitys prof. dr. Liuda Laurinavičiūtė-Alssen. Po paskaitos matysime Čiurlionio kūrinius filme. Truks 20 minučių.

Akademijos meninėje dalyje išgirsime jauno talentingo pianisto Vytauto Smetonos Čiurlionio kūrinių interpretaciją. Taip pat pasirodys visų mėgiamas moterų vokalinis ansamblis, vado-

vaujamas muz. Stasio Sližio, išpildydamas keletą dainų, Čiurlionio sukurtų.

Įėjimas į akademiją yra prieinamas visiems. Moksleiviai dalyvauja minėjime nemokamai. Salė bus atidaryta 2 val.

A. Musteikis

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Detroito savanoriai, ramovėnai, birutietės ir šauliai lapkričio 23 d. paminėjo Lietuvos Kariuomenės šventę.

Šv. Antano parapijos bažnyčioje kun. K. Simaitis atlaikė šv. mišias už žuvusius ir mirusius karius, šaulius ir birutietes ir pasakė šventei

pritaikintą pamokslą. Tą dieną taip pat buvo švenčiama ir Kristaus Karaliaus šventė.

Po mišių, parapijos kavinėje ramovėnų valdybos pirm. S. Šimoliūnas šventės proga tarė žodį.

LŠST pirm. V. Tamošiūnui išvykus tarnybos reikalais į Kanadą, žodį tarė vicepirm. A. Šukis, kartu perduodamas šaulių kuopų – Švyturio, St. Butkaus ir Windsoro – sveikinimus. Pabaigoje perskaitė apdovanojimo aktą, kuriuo Švyturio kuopos šaulys Vincas Atkočiūnas apdovanojamas šaulių žvaigždės medaliu.

Šventėje dalyvavo ne tik Detroito lietuviai, bet turėjome svečių ir iš Grand Rapids, bei Windsor, Kanados. Šaulės ir birutietės visus pavaišino skaniais kepsniais ir pyragaičiais ir už dyką.

Prieš pamaldas ramovėnai turėjo susirinkimą ir jame buvo pranešti į 1976 metų ramovėnų valdybos rinkimų rezultatai ir padaryta nuotrauka. Valdybos nariai bus pristatyti jiems pasiskirsčius pareigomis.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Naujų Metų sutikimą Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės Valdyba rengia Kultūros Centre gruodžio 31 dieną. Šokiams gros Vytauto Petrausko orkestras. Įėjimas: \$17 vienam asmeniui, \$32 dviem ir \$10 studentams. Stalų ir vietų užsakymus priima: M. Gilvydis telefonas 626-6365 ir A. Barauskas tel. 554-4368.

Naujųjų Metų sutikimą Lietuvių Namuose rengia Švyturio ir St. Butkaus šaulių kuopos. Šaulės rengia vaišes, o šauliai rūpinasi, kad sutinkant Naujus Metus taurės būtų sklidinos. Rezervuoti vietas prašome pas S. Lungį tel. 278-5309 ir J. Kinčių tel. 383-8248. Vietos užteks visiems ir mielai bus laukiami ir stalų neužsiskiusieji. Mašinas saugos policija. Šauliai visus, tiek Detroito, tiek ir apylinkių lietuvius kviečia atvykti su šauliais sutikti Naujuosius metus Lietuvių Namuose.

Naujų Metų sutikimą rengia ir šv. Petro parapijos choristai parapijos salėje. Norinčiuosius pas juos Naujus Metus sutikti registruoja: A. Alkienė, Č. Plūrienė ir P. Petravičius.

M.K. Čiurlionio kūrinių produkcijos meno parodos rengiamos trijose vietose: lapkričio 23-30 d.d. Detroito Universitete; gruodžio 11-31 Detroito Centrinėje Bibliotekoje ir trečia, meno mokykloje, data dar nežinoma.

Paskutiniu metu laiku Dirvai aukojo: J.J. Černiauskai \$25 ir Vilniaus Krašto Lietuvių S-ga \$5.

Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopa GRUODŽIO 6 D. 7 V.V.

LIETUVIŲ NAMUOSE, 877 E. 185 St.
ruošia kuopos 5 metų sukakties

MINĖJIMĄ-KONCERTĄ

BUS V. IŠGANAIČIO PASKAITA IR
PIANISTO ANTANO SMETONOS
KONCERTAS.

Programoje Scarlatti, Beethoveno,
Čiurlionio, Ravel, Chopin kompozitorių
kūriniai.

ĮĖJIMAS Į MINĖJIMĄ-KONCERTĄ \$3.00.
Pensininkams ir moksleiviams \$2.00.

PO KONCERTO VEIKS BARAS IR BUFETAS

LILIJĄ BLOŽIENĘ

UŽJAUČIAME IR KARTU LIŪDIME,
JOS BRANGIAI MAMYTEI MIRUS.

BIRUTĖ IR JUOZAS
SKRINSKAI

A.A. VITALIJAI RADZEVIČIŪTEI -TAMULIONIENEI

MIRUS, JOS SESERIMS ŽALGIRIO ŠAULIŲ
KUOPOS ŠAULĖMS – BRANGIOM SESĖMS
DR. MARIJAI ŽILINSKIENEI IR STEFANIJAI
RADZEVIČIŪTEI, TAIP PAT JOS VYRUI
ANTANUI TAMULIONIUI IR DUKRAI DR.
DANGUOLEI, BEI VISIEMS ARTIMIESIEMS
REIŠKIA GILIAUSIĄ UŽUOJAUTĄ IR SU
MEILE DALINASI BENDRAIS LIŪDESIO IR
NETEKIMO IŠ GYVENIMAIŠ.

ŽALGIRIO ŠAULIŲ KUOPA
CLEVELANDE

DIRVA

• DANUTĖ VENCLAUS-KAITĖ, iš Wolcott, Conn., tauriam šiauliečiui Juozui Papieviui nesenai iškeliavusiam amžinybėn pagerbti, atsiuntė Dirvai paremti savo \$25 auką. Ačiū.

• INŽ. ALGIRDAS IDIKA Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos, Brazilijos skyriaus pirmininkas, Lietuvių Sąjungos Brazilijoje valdybos narys, atvyko į JAV ir apsistojo 969 Beechwood Rd., Buffalo Grove, Ill. 60090, tel. (312) 541-4610.

Sausio mėn. išvyksta į Floridą: 500 Sunrise Way, Juno Beach, Fl. 33408, tel. (305) 622-3937. Iš Flori-

dos sausio mėn. viduryje numato grįžti atgal į Braziliją.

• PRANAS KAŠIUBA, iš Cicero, Ill., prašo pranešti, kad buvo ligoninėje tik sveikatos pasitikrinimui, bet ne dėl sunegalavimo širdies liga, kaip buvo paskelbta Dirvoje Nr. 66. Dabar jau yra jau namuose.

SIUVINĖTŲ PAVEIKSLŲ PARODA

Julijos Zdanienės, nesenai mirusio muziko Jono Zdaniaus našlės, gyvenančios Hot Springs, Arkansas, siuvinėtojų paveikslų paroda įvyko Chicagoje, Lietuvių Tautiniuose Namuose, lapkričio

Detroito Skautai lapkričio 22-23 d.d. paminėjo 25 m. savo veiklos sukaktį. Į šventę buvo atvykę skautijos vadovai. Nuotraukoje iš kairės: J. Orentas, Baltijos Tn. tuntininkas v.s. Č. Anužis, LSS Vyr. Skautininkė v.s. L. Milukienė, Gabijos Tn. tuntininkė s. L. Rugienienė, s. C. Heiningas, LSS Pirmijos Pirmininkas v.s. A. Saulaitis Vidurio Raj. vadeivė s. D. Eidukienė ir LSB Vyr. skautininkas v.s. P. Molis.

J. Urbono nuotr.

A.A.

LEONUI TAMPAUSKUI

MIRUS, JO ŽMONAI BIRUTEI, DUKRAI IR SŪNUI BEI ARTIMIESIEMS GILIA UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

ALT S-gos EAST CHICAGOS
SKYRIAUS VALDYBA IR
NARIAI

A.A.

LEONUI TAMPAUSKUI

STAIGIAI MIRUS, ŽMONAI BIRUTEI, DUKRAI LEONARDAI, SŪNUI RIMUI SU ŠEIMA, NUOŠIRDŽIA UŽUOJAUTĄ REIŠKIA LIŪDESIO VALANDOJE IR KARTU LIŪDI

ELENA IR KAZIMIERAS
POCIAI

A.A.

VITALIJAI TAMULIONIENEI

MIRUS, ŠEIMAI, SESERIAI v.s. STEFANIJAI RADZEVIČIŪTEI, GIMINĖMS IR ARTIMIESIEMS SKAUSMO VALANDOJE NUOŠIRDŽIA UŽUOJAUTĄ REIŠKIA

SKAUTININKĖS IR SKAUTININKAI
CLEVELANDE

A.A.

VITALIJAI TAMULIONIENEI

MIRUS, JOS VYRUI ANTANUI, DUKRAI DR. DANGUOLEI IR KITIEMS GIMINĖMS REIŠKIAME GILIA UŽUOJAUTĄ

VYSK. M. VALANČIAUS LIT.
MOKYKLOS MOKYTOJAI IR
TĖVŲ KOMITETAS

23 d.. Parodą surengė Lietuvos Dukterų Draugija, kuriai vadovauja Emilija Kielienė. Paroda praėjo su dideliu pasisekimu, sutraukusi į atidarymą per du šimtus dalyvių, kurie turėjo nemažą pasitenkinimą, susipažinę su nauja meno šaka, adatos ir siūlų pagalba išsiuvinėtais kūriniiais, spalvingais vaizdais. Šio meno puoselėtoja Julija Zdanienė, jau išgarsėjusi Arkanse amerikietiškoje visuomenėje, šioje parodoje buvo išstačiusi arti dvidešimt paveikslų. Jų temos daugumoje religiniais, tautiniais motyvais ir trejetas abstraktų. Žiūrovus viliojo paveikslų spalvos, jų suderinimas. Nemažą dalį paveikslų chigagiškiai-ės parodos lankytojai išgijo savo nuosavybėn, palyginant neaukštomis kainomis.

Parodą atidarė ir su šia meno sritimi dalyvius supažindino Birutė Pūkelevičiūtė. Ta pačia proga, Birutė Pūkelevičiūtė paskaitė kelias ištraukas iš savo raštijos, 'Rugsėjo šeštadienį', romano ištrauką, 'Aštuoni lapai' -- ištrauką, porą eilėraščių ir kt. Publika gėrėjosi autorės perteiktais vaizdais ir ilgais plovimais palydėjo kiekvieną dalį. Programos užsklandai Birutė Pūkelevičiūtė šiltu žodžiu nupiešė Lietuvos Dukterų Draugijos organizacijos savitumą ir jos narių dideles pastangas teikiant pagalbą, globą ir vargą, nedateklį patekusiam lietuviui.

(mv)

DARBININKO KONCERTAS-BALIUS

Kaip radijo valandėlių vedėjai kasmet rengia savo didesnes šventes papildymui jų išlaikymo išdo, taip ir beveik kiekvienas mūsų laik raštis tokias šventes anksčiau rengdavo ir žmonės, teigiamai vertindami tokių renginių tikslą, gausiai atsilankydavo. Bet paskutiniu metu tik radijo vedėjai toje srityje aktyviai tebesireiškia, o laikraščiai dėl įvairių priežasčių nutilo.

Lapkričio 22 d., Kultūros židinyje, Brooklyne po eilės metų vėl tokią šventę koncertą-spaudos balių surengė

Darbininkas, kuris praėjo dideliu pasisekimu.

Buvęs ilgametis Darbininko redaktorius S. Sužiedėlis kalbėjo apie lietuvišką spaudą, iškeldamas jos reikšmę praeityje ir dabar, bei lietuvių tautos pastangas jos atgavimui.

L. Andriekus, Rašytojų D-jos pirmininkas, paskaitė

iš savo poezijos keletą kūrinių. L. Stepaitienė padainavo lietuviškų ir kitomis kalbomis dainų ir operų arijų, akompanuojant A. Prižgintui. J. Matulaitienės vadovaujamas tautinių šokių ansamblis pašoko eilę tautinių šokių, akordeonu palydint A. Razgaičiui. Vakarui vado vavo T. Alinskas.

BRANGIAI MAMYTEI MIRUS, MIELĄ

LILIJĄ BLOŽIENĘ

IR JOS VYRĄ KOLEGĄ DR. VLADĄ
NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIAME.

ALDONA IR VYTAUTAS
MAURUČIAI

MYKOLUI ANČIUI

MIRUS, LIŪDESIO PRISLĖGTAI SESUTEI BRONEI, VYRUI PETRUI LUKUI, JO BROLIUI JONUI, GYV. AUSTRALIOJE, IR KITUS GIMINES BEI ARTIMUOSIUS NUOŠIRDŽIAI UŽJAUČIAME

ALT S-gos ELIZABETHO
SKYRIAUS VALDYBA IR
NARIAI

A.A.

RIMUI GILIUI

MIRUS, JO BROLIUI VLADUI REIŠKIU
ŠIRDINGIAUSIĄ UŽUOJAUTĄ

ČESLOVAS VILČINSKAS

A.A. Mokytojai

VITALIJAI TAMULIONIENEI

MIRUS, JOS VYRUI MOKYTOJUI ANTANUI, DUKRAI DR. DANGUOLEI, SESERIMS DR. M. ŽILINSKIENEI, S. RADZEVIČIŪTEI, IR PETRUI TAMULIONIUI REIŠKIAME GILIA UŽUOJAUTĄ

DR. KAZIMIERAS, ONA, ALGIMANTAS,
BIRUTĖ IR MINDAUGAS PAUTIENIAI